

Mestna občina Ljubljana  
Zoran Janković, župan  
Mestni trg 1, 1000 Ljubljana  
telefon: 01 306 10 10, faks: 01 306 12 14



**Številka: 610-4/2012-18**

**Datum: 19. 5. 2015**

**Mestna občina Ljubljana**  
**Mestni svet**

**ZADEVA:** Predlog za obravnavo na seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

**PRIPRAVIL:** Mestna uprava Mestne občine Ljubljana,  
Oddelek za kulturo

**NASLOV:** Poročilo o izvajanju Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2012-2015 v letu 2014

**POROČEVALKA:** mag. Mateja Demšič, vodja Oddelka za kulturo

**PRISTOJNO**

**DELOVNO TELO:** Odbor za kulturo in raziskovalno dejavnost

**PREDLOG SKLEPA:**

Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme Poročilo o izvajanju Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2012-2015 v letu 2014.

**Župan**  
**Mestne občine Ljubljana**  
*Zoran Janković*

**Priloga:**

- poročilo z obrazložitvijo

**Poročilo o izvajanju Strategije razvoja kulture  
v Mestni občini Ljubljana 2012-2015  
v letu 2014**

## UVOD

Pričujoče poročilo je tretje letno poročilo o izvajanju Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2012-2015, ki jo je Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejel na 15. seji 23. aprila 2012. Poročilo se nanaša na koledarsko leto 2014. Temeljni cilj MOL v letu 2014 je bil zagotovitev stabilnih pogojev za delovanje javnih zavodov na področju kulture, ki jih je ustanovila Mestna občina Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: MOL), kakor tudi zagotovitev nemotenega sofinanciranja nevladnih kulturnih organizacij, posameznih ustvarjalcev in ljubiteljskih kulturnih društev.

Da MOL zgledno skrbi za kulturne in umetnostne dejavnosti, potrjujejo tudi podatki o proračunskih sredstvih, ki jih je MOL namenil za kulturo v zadnjih petih letih:

21.157.240 eurov (2011)

21.985.052 eurov (2012)

23.160.276 eurov (2013)

26.173.662 eurov (2014)

26.960.168 eurov (plan 2015)

V zvezi s financiranjem kulture iz proračuna MOL velja poudariti, da je Nacionalni svet za kulturo v svoji nedavni »analizi odgovorov občin« (22. januar 2015) na vprašanja, ki jih je 24. decembra 2014 naslovil na vse slovenske občine, ugotovil, da »največji odstotek kulturi namenja Mestna občina Ljubljana (9,7%)«. Nacionalni svet za kulturo je v svoji kratki analizi prav tako zapisal, da »po vseh parametrih izstopa poročilo Mestne občine Ljubljana«.

Za kulturno življenje v letu 2014 je mogoče brez zadržkov ugotoviti, da je kulturna ponudba v Ljubljani še bogatejša, kar pomeni povečanje števila kulturnih dogodkov, hkrati pa tudi večje število obiskovalcev kulturnih prireditev. Brez pretiravanja lahko rečemo, da Ljubljana v globalnem merilu postaja čedalje bolj prepoznavna kot »mesto kulturnih dogodkov«, podobno kot se številna mesta - Melbourne, Seul, Hongkong, Singapur, Edinburg... - znamčijo kot »mesto dogodkov«, »mesto festivalov« ipd., ter na ta način vzpostavljajo svojo mednarodno prepoznavno tržno znamko.

Med glavnimi kulturnimi dogodki v letu 2014 velja izpostaviti zlasti praznovanje *2000 let Emone*, prve mestne poselitve na tleh današnje Ljubljane. Ob tej priložnosti je MOL v sodelovanju z Muzejem in galerijami mesta Ljubljane ter javnim zavodom Turizem Ljubljana pripravil osrednje dogodke in razstave, ki so se zvrstili v letu praznovanja. Projektu se je pridružila tudi Mestna Knjižnica Ljubljana, ki je izvedla 53 dogodkov, večinoma strokovnih predavanj o antičnih temah, ustvarjalnih in izobraževalnih delavnic, zgodovinskih razstav in jezikovnih delavnic latinščine in grščine. Program je nagovarjal različne publike: od laične javnosti do strokovnjakov, od nevladnih organizacij do najpomembnejših kulturnih ustanov MOL in države. MOL je objavil razpis za sofinanciranje kulturnih projektov, ki so dodatno zaznamovali *2000 let Emone*.

Naj med drugimi kulturnimi dogodki, ki so zaznamovali leto 2014, uvodoma omenimo še naslednje tri prireditve:

- festival *Junij v Ljubljani*: na Kongresnem trgu se je 9. junija 2014 z gledališko predstavo Skopuh v izvedbi Mestnega gledališča Ljubljanskega, začel šesti festival *Junij v Ljubljani* 2014. Kongresni trg je bil do 21. junija 2014 prizorišče skoraj tridesetih brezplačnih vrhunskih gledaliških, plesnih in glasbenih predstav za vse generacije. Program je sleherni večer ponujal vrhunske predstave, od najrazličnejših zvrsti gledališča in sodobnega plesa do glasbe. Dopoldnevi so bili namenjeni našim najmlajšim, popoldnevi pa lahkotnejšim plesnim in glasbenim stvaritvam. Festival je bil tako v dopoldanskem kot tudi popoldanskem in večernem delu dobro obiskan, vendar je zaradi slabega vremena in Svetovnega nogometnega prvenstva, ki je potekal v istem času, bil viden manjši upad števila obiskovalcev. Kljub temu je izpolnil enega izmed glavnih ciljev promovirati vrhunske gledališke, plesne in glasbene dogodke za najširše ciljne publike;

- šesti festival kulturno-umetnostne vzgoje *Bobri*, ki je potekal od 25. januarja do 8. februarja 2014, je zlasti mladim obiskovalcem ponudil številne gledališke, plesne, glasbene, literarne in filmske prireditve, povečali smo število delavnic na vseh področjih kulture. Na 34 ljubljanskih prizoriščih je bilo 157 prireditev, ki jih je izvedlo 53 kulturnih institucij: od javnih kulturnih zavodov do nevladnih kulturnih organizacij. Interes za brezplačne vstopnice je bil tudi letos zelo velik, podelili smo kar 16.458 brezplačnih vstopnic;
- Oddelek za kulturo Mestne uprave MOL (v nadaljnjem besedilu: Oddelek za kulturo) je v letu 2013 osvojil kandidaturu za organizacijo generalne skupščine Mreže mest za preganjane pisatelje ICORN, ki je potekala v Ljubljani od 21. do 24. maja 2014, na kateri je sodelovalo 150 predstavnikov včlanjenih mest, gostujočih pisateljev in članov upravnega odbora ICORN. Generalno skupščino smo programsko povezali z gledališkim festivalom Prelet (v organizaciji Slovenskega mladinskega gledališča in gledališča Glej).

Kar zadeva infrastrukturne projekte na področju kulture v letu 2014, velja še posebej izpostaviti investicijo za vzpostavitev Lutkovnega muzeja. Gre za novo pridobitev v središču prestolnice, v pripravi katere sodelujeta pod pokroviteljstvom ustanoviteljice Mestne občine Ljubljana dva javna zavoda Ljubljanski grad in Lutkovno gledališče Ljubljana. Gre za kompleksen projekt, podprt z evropskimi sredstvi (Operativni program krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, v okviru razvojne prioritete 3. »Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov« in prednostne usmeritve 3.2. »Mreženje kulturnih potencialov«); s projektom muzeja načrtujemo obogatitev turistične ponudbe na način kulturnega turizma, s prepletanjem izkustvenih, izobraževalnih in kulturnih vsebin, obenem pa bo celostno vzpostavil tudi sistemsko skrb za področje lutkarske dediščine, ki beleži več kot 100 let obstoja na Slovenskem. Omenjeno kompleksnost najlažje shematsko ponazorimo po naslednjih vsebinskih sklopih:

1. stalna postavitev – v podstrešnih prostorih nad Stanovsko dvorano Ljubljanskega gradu;
2. grajsko gledališče – nov prireditveni prostor v kletnih prostorih za izvajanje muzejskih komplementarnih dejavnosti (»lutkotečne« predstave) in ostale prireditve;
3. lutkovna pot – lutkovna prostorska instalacija – označevalna pot od Krekovega trga do prostorov muzeja;
4. konservatorsko-restavratorska delavnica in depoji – skrb za celotno zbirko v konservatorsko-restavratorski delavnici in v dislociranih depojih v okviru LGL;
5. podporni programi, občasne razstave, muzejska trgovina se bodo odvijali v sprejemnih prostorih v pritličju pod muzejem.

Nekateri statistični podatki o delovanju 11 javnih zavodov na področju kulture, ki jih je ustanovil MOL, v letu 2014:

- 10.128 kulturnih dogodkov;
- 3.593.080 obiskovalcev;
- Ljubljanski grad je obiskalo rekordnih 1.129.049 obiskovalcev;
- v povprečju je kulturni dogodek obiskalo 298 obiskovalcev (brez Mestne knjižnice Ljubljana);
- prihodki vseh javnih zavodov MOL na področju kulture so znašali: 33.804.774 evrov; od tega lastni prihodki 9.991.769 evrov ali 29,56% (pri javnih sredstvih so upoštevana tudi sredstva iz državnega proračuna, kajti pet kulturnih zavodov MOL pretežno financira Ministrstvo za kulturo).

Naj ob zaključku tega uvoda sporočimo, da bo Mestni svet MOL predvidoma do konca leta 2015 sprejel novo *Strategijo razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2016–2019*, ki jo je Oddelek za kulturo že začel pripravljati v sodelovanju z vsemi deležniki na področju kulture.

# 1. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI KULTURNE POLITIKE MOL NA POSAMEZNIH PODROČJIH

---

## 1.1 Uprizoritvene umetnosti

---

### 1.1.1 Gledališče

---

#### **1. cilj: V naslednjem obdobju ohraniti raven kakovosti in obseg gledališke produkcije v Ljubljani.**

V letu 2013 smo izvedli Javni razpis za izbor javnih kulturnih programov, ki jih bo v obdobju od 2013 do 2015 sofinanciral MOL, v katerem smo si zastavili enega izmed ciljev spodbujanje ustvarjalnosti na vseh področjih kulturnih dejavnosti na območju MOL z namenom, da se kulturna ponudba v MOL razvija po kriterijih vrhunskosti, raznovrstnosti in dostopnosti.

V obdobju 2013-2015 bomo na področju uprizoritvenih umetnosti sofinancirali 16 programov nevladnih kulturnih organizacij. V letu 2014 smo sofinancirali uprizoritvene programe v skupni višini 990.650 eurov. Med sofinanciranimi uprizoritvenimi programi velja izpostaviti zlasti programe naslednjih nevladnih kulturnih organizacij: Zavod EN-KNAP (158.650 eurov), Mini teater (128.250 eurov), Plesni teater Ljubljana (87.250 eurov), Bunker Ljubljana (85.500 eurov), Društvo gledališče Ane Monro (61.750 eurov), Zavod Exodos (52.250 eurov), Kulturno društvo B-51 (50.000 eurov), Zavod Emanat (47.500 eurov) itn.

Kljub splošnemu krčenju finančnih sredstev za program gledališča Mestno gledališče ljubljansko, Slovensko mladinsko gledališče in Lutkovno gledališče Ljubljana ostajajo po obsegu gledališke produkcije v okvirih iz preteklih let in svoje delo še nadgrajujejo.

#### **2. cilj: Podpora kakovostnim projektom na področju uprizoritvenih umetnosti, ki so bili premierno izvedeni v preteklih letih.**

V letu 2013 smo izvedli Javni razpis za izbor javnih kulturnih programov, ki jih bo v obdobju od 2013 do 2015 sofinanciral MOL, v katerem smo določili kot poseben razpisni kriterij na področju uprizoritvenih umetnosti načrtovanje večjega števila programskih enot v okviru programskih sklopov produkcija (najmanj dve premierni izvedbi letno), postprodukcija (najmanj deset ponovitev letno) in/ali festivali. Tako spodbujamo večje število postprodukcije posameznih izvajalcev, ki bodo sofinancirani v naslednjem triletnem obdobju. Večina programskih izvajalcev ima v svojih pogodbah poleg produkcije navedene tudi programske enote postprodukcije. Ne gre za posamezne projekte temveč sklope postprodukcije, kjer je v programski enoti zajetih več različnih postprodukcij.

#### **3. cilj: Povečati obisk gledališč v MOL, v večjem obsegu pridobiti zlasti posamezne skupine ciljnega občinstva.**

V letu 2014 smo izvedli Javni razpis za izbor kulturnih projektov, ki jih bo v letu 2014 sofinanciral MOL, v katerem smo določili kot poseben razpisni kriterij na področju uprizoritvenih umetnosti, da projekt nagovarja širše občinstvo in pridobiva nove obiskovalce gledališč (možnih 10 točk). Tako spodbujamo vse izvajalce na področju uprizoritvenih umetnosti, da razmišljajo, na kakšen način in kako bi lahko pridobili nove obiskovalce gledališč.

Na podlagi javnega razpisa smo v letu 2014 na področju uprizoritvenih umetnosti sofinancirali 19 projektov v skupni višini 149.000 eurov. Med sofinanciranimi gledališkimi in plesnimi projekti velja izpostaviti zlasti naslednje projekte: Tudi počasi se daleč pride, kaj šele če bi stekli (Zavod Vitkar, 9.500 eurov), Festival Klovnbuf (Zavod Bufeto, 13.000 eurov), Festival Pajek Ljubljana 2014

(Društvo Pekinpah, 8.000 eurov), Platforma ŠIFT TEATER II./Trilogija Source Image; Gledališče pisem I (Muzeum, zavod za umetniško produkcijo, posredovanje in založništvo, 9.000 eurov) ter Zakaj ne po slovensko (Rozinteaater, 9.000 eurov).

K uresničevanju tega cilja prispeva tudi festival *Junij v Ljubljani*, ki je potekal od 9. do 21. junija 2014 na Kongresnem trgu. Festival zasleduje cilj, da kakovostno kulturo približa najširšemu krogu prebivalcev in vsem starostnim skupinam. MOL zagotavlja dostopnost festivala z brezplačnostjo dogodkov za obiskovalce. Festival Junij v Ljubljani v svojem dopoldanskem delu ponuja kakovostne lutkovne predstave za otroke, v popoldanskem je na ogled kakovostna ljubiteljska produkcija in v večernem delu prikazuje vrhunske kulturne dogodke in na ta način pridobiva nove gledalce, ki v gledališke hiše redko ali nikoli ne zaidejo. Festival je v 13 dneh ponudil več kot 30 različnih dogodkov.

#### **4. cilj: Pridobitev idejnega projekta za investicijo v sodobno gledališko dvorano.**

Cilja ni mogoče uresničiti do konca leta 2015, zato je potrebno v okviru nove kulturne strategije MOL (2016-2019) preučiti možnost realizacije tega cilja.

#### **5. cilj: Zapolnitev vrzeli v gledališki ponudbi z vrhunskimi aktualnimi produkcijami velikih svetovnih gledaliških hiš.**

V letu 2013 smo izvedli Javni razpis za izbor javnih kulturnih programov, ki jih bo v obdobju od 2013 do 2015 sofinanciral MOL, v katerem smo določili kot posebna razpisna kriterija na področju uprizoritvenih umetnosti načrtovanje večjega števila izvedb posameznih programskih enot v okviru festivalov z mednarodno udeležbo in načrtovanje večjega števila programskih enot v mednarodnih koprodukcijah in/ali gostovanje tujih referenčnih izvajalcev.

V 2014 smo sofinancirali program Zavoda En Knap, ki v Španske borce že ker nekaj let prinaša vrhunsko mednarodno produkcijo s področja sodobnega plesa. Tako smo lahko v Španskih boricah videli predstave izjemnih režiserjev kot so Steve Paxton, Julyen Hamilton, Wendy Houston in Cesc Gelabert. V sklopu festivala Plesna Vesna, ki prav tako skrbi za posredovanje zanimive, mlajše mednarodne produkcije pa so gostili prodorne mlajše evropske umetnike kot so Clement Dazin, Viktoria Danyi, Csaba Molnar, Zsofia Tamara Vadas in Nik Rajšek.

V okviru sofinanciranih programov v letu 2014 je tudi Zavod Bunker, ki je med 23. in 31. avgustom 2014 organiziral festival Mladi levi, v okviru katerega se nam je predstavila vrsta mednarodno uveljavljenih ustvarjalcev z različnimi uprizoritvami, delavnicami in inštalacijami.

Kot vsako leto smo tudi v 2014 sofinancirali festival Ex Ponto v okviru triletnega kulturnega programa Kulturnega društva B-51. Mednarodni festival uprizoritvenih umetnosti je prepoznaven po programu, ki združuje vrhunsko gledališko estetiko, socialno in politično aktualnost ter spodbuja festivalsko koprodukcijo. Festival je potekal od 14. do 21. septembra 2014, na različnih lokacijah v Ljubljani.

#### **1.1.2 Ples**

---

#### **1. cilj: Dvigniti raven produkcije na področju sodobnega plesa, povečati število mednarodnih projektov in povečati obseg postprodukcije.**

V letu 2013 smo izvedli Javni razpis za izbor javnih kulturnih programov, ki jih bo v obdobju od 2013 do 2015 sofinanciral MOL, v katerem smo določili kot poseben razpisni kriterij na področju uprizoritvenih umetnosti načrtovanje večjega števila programskih enot v okviru programskih sklopov produkcija (najmanj dve premierni izvedbi letno), postprodukcija (najmanj deset ponovitev letno)

in/ali festivali. Tako spodbujamo večje število postprodukcije posameznih izvajalcev, ki so sofinancirani v obdobju 2013 do 2015. V letu 2014 smo izvedli Javni razpis za izbor kulturnih projektov, ki jih bo v letu 2014 sofinanciral MOL, v katerem smo kot poseben razpisni kriterij na področju uprizoritvenih umetnosti določili večji obseg ponovitev in referenčnost prostorov, v katerih se odvija postprodukcija. Na tak način spodbujamo večji obseg ponovitev, saj se je v preteklih letih izkazalo, da imajo nekatere produkcije le 1 ali 2 ponovitvi, pa bi bilo zaradi kakovostnega projekta primerno, da projekt doživi več ponovitev.

Kino Šiška si z raznolikim izborom sodobne gledališke in plesne tvornosti prizadeva povečati število mednarodnih projektov. Glavni poudarek v letu 2014 je bil usmerjen festivalskemu dogajanju: vsakoletni koprodukcijski mednarodni CoFestival, ki je nastal v sklopu evropskega plesnega projekta Modul-dance in avstrijsko-slovenski fokus sodobnih scenskih umetnosti, poimenovan at.Šiška! Prav slednji festival je, na pobudo Tanzquartier iz Dunaja, Kina Šiške in INTPE - International Net for Dance and Performance Austria, ki podpira gostovanja avstrijskih umetnikov po svetu, predstavil raznovrstni publiki slovenske in avstrijske umetnike s predstavami, delavnicami, predavanji, pogovori in druženji.

## **2. cilj: Podpora projektom s področja sodobnega plesa, ki so namenjeni otrokom in mladostnikom.**

V letu 2014 je v okviru sofinanciranega triletnega programa Plesnega teatra Ljubljana nastala izredno kvalitetna in uspešna plesno gledališka predstava za otroke Ivane Djilas *Juri Muri v Afriki pleše* po zgodbi Toneta Pavčka. Predstava s pomočjo afriških ritmov, glasbe v živo in lutk nenavadnih velikosti otroke popelje v svet plesa ter jih pouči o geografiji, barvah in razlikah na tem svetu. Gre za pomembno promocija sodobnega plesa, saj je predstava imela že 30 nabito polnih ponovitev, številne medijske odzive ter prejela pomembne nagrade.

V okviru sofinanciranega triletnega programa Zavoda En Knap je v letu 2014 mednarodni plesni ansambel EnKnapGroup po sedmih letih delovanja, pod umetniškim vodstvom in v režiji Iztoka Kovača, prvič ustvaril predstavo za najmlajše gledalce (od 2 do 6 let) z naslovom *Huda mravljica*. Ob glasbi, besedi in bogatih likovnih podobah se otrokom na duhovit in inovativen način približa sodobni ples skozi otroško predstavo.

## **3. cilj: Povečati obseg projektov s področja plesa, ki se odvijajo na odprtih javnih mestnih površinah: ulicah, trgih, mostovih ipd., zlasti v okviru manifestacije Praznik plesa (29. april).**

V okviru festivala Junij v Ljubljani smo 16. junija 2014 na Kongresnem trgu v produkciji Zavoda EN-KNAP in ARENAL VZW izvedli projekt Bal Moderne v koreografijah Sidija Lerbija Cherkaouija, Wima Vandekeybusa in Anne Terese De Keersmaeker. Po zaslugi projekta Bal moderne se so lahko obiskovalci festivala Junija v Ljubljani na Kongresnem trgu pridružili družabnemu dogodku za vse starosti in vseh predznanj ter v sproščenem vzdušju zaplesali v kratkih koreografijah treh evropskih koreografskih zvezd. Vloga dogodka Bal moderne je po eni strani, da ruši predsodke splošne javnosti o tem, kaj je sodobni ples ter da je elitističen, zahteven ali dolgočasen, po drugi strani pa pomaga koreografom razumeti, kako pomembno je doseči širše občinstvo.

### **1.2 Likovne umetnosti**

---

## **1. cilj: Izboljšati razstavno ponudbo v MOL in povečati število vrhunskih in zahtevnejših razstavnih projektov, ki bodo pritegnili kar najširši krog občinstva.**

Povezovanje javnih zavodov na področju predstavitve likovne umetnosti in kulturne dediščine je zelo dobro, saj muzeji in galerije med seboj vsebinsko sodelujejo pri večjih projektih (gرافیčni bienale, 2000 let Emone...) pri promociji naše dediščine in sodobne likovne ustvarjalnosti.

Nosilni inštituciji za predstavitev likovnega programa v MOL sta javna zavoda Muzej in galerije mesta Ljubljane in Mednarodni grafični likovni center (v nadaljnjem besedilu: MGLC), v manjši meri pa tudi Ljubljanski grad, Center urbane kulture Kino Šiška in Kinodvor.

Muzej in galerije mesta Ljubljane (v nadaljnjem besedilu: MGML) je v letu 2014 v šestih razstavnih prostorih (Mestna galerija Ljubljana, Bežigradska galerija 1 in 2, Galerija Jakopič, Galerija Vžigalica in Tobačna 001) pripravil skupaj 45 razstavnih projektov, od tega zahtevnejše v Mestni galeriji Ljubljana in v Galeriji Jakopič. Število obiskovalcev v Mestni galeriji Ljubljana, ki so strokovno zahtevnejši projekti, narašča in je v letu 2014 doseglo število 8.553. Izvedli so pet razstav, in sicer eno pregledno razstavo (Rene Rusjan), eno mednarodno razstavo (Rabih Mroue) in tri obsežne skupinske tematske razstave (Kozmos, net.art Painters and Poets in Raztezanje kiparskih struktur). Glede obiska velja izpostaviti retrospektivno razstavo Jožeta Ciuhe Labirint časa, ki jo je v Galeriji Jakopič obiskalo kar 6.374 ljudi. MGML se je z razstavo BIO 50, 3, 2, 1,...test vključil v večji medinstitucionalni projekt ob 50. letnici BIO. V Galeriji Jakopič je bila historična razstava ob visokem jubileju te za Ljubljano izjemno pomembne mednarodne prireditve, ki si jo je ogledalo 2.629 obiskovalcev. MGML je v Jakopičevem drevoredu ob 2000 letnici Emone pripravil tudi fotografsko razstavo na prostem.

MGLC je v letu 2014 pripravil 11 razstavnih projektov in v letu, ko niso pripravili grafičnega bienala, zabeležil 10.054 obiskovalcev. Med razstavnimi projekti velja izpostaviti velik delež razstavljenih grafičnih del iz zbirke MGLC. MGLC v zadnjih letih zelo uspešno kandidira na evropskih razpisih kot vodja ali partner projektov in tako je bilo tudi v letu 2014. V zadnjih letih tudi zelo povečujejo produkcijo grafičnih listov, ki je v letu 2014 dosegla 786 grafik 12 likovnih umetnikov. Med razstavami po obsegu in pomenu velja v letu 2014 izpostaviti pregledno razstavo likovne umetnice in grafičarke Zdenke Golob, razstavo grafik Andreja Jemca Geometrija in rokopis 1967-1983, skupinsko razstavo Pečenja, ki je predstavila dela iz zbirke MGLC ter 5 vabljenih avtorjev ter pregledno razstavo Alenke Pirman Zbrana dela. Vse razstave so imele bogat spremljevalni pedagoški in andragoški program.

V zvezi z razstavninami smo v MOL z letom 2014 na javnem razpisu za sofinanciranje kulturnih projektov, kamor so se lahko prijavili tudi posamezniki na področju likovnih umetnosti, poenotili najvišji zaproseni znesek (do 10.000 eurov) za vse prijavitelje, tako za posameznike kot za nevladne organizacije. Menimo namreč, da lahko umetniki kot posamezniki popolnoma samostojno producirajo razstavne projekte. S prejemniki sredstev podpisemo pogodbe. Posamezniki predložijo le račune v višini 60% pogodbene vrednosti za materialne stroške, 40% pogodbene vrednosti pa jim priznamo kot njihov honorar, za katerega ni potrebno predložiti nobenih listin.

Javni zavodi MOL izplačujejo razstavnine in navajamo podatke za leto 2014. Pri tem velja opozoriti na razlike med razstavami, ki so vključene v letni programa javnih zavodov (produkcija), in tistimi, ki so predstavljene v posameznih razstaviščih, kjer javni zavod nastopa zgolj kot koproducent. Višine razstavnin se torej razlikujejo glede na obseg in glede na vlogo javnega zavoda v produkciji.

MGML je novembra 2013 sprejel interni cenik za izplačevanje razstavnin, in sicer:

Mestna galerija:

- samostojna predstavitev: 1.500 eurov bruto (vključeno tudi eno vodstvo, vsako nadaljnje plačljivo po 100 eurov bruto),
- skupinska: 500 eurov bruto,

Tobačna 001:

- samostojna predstavitev: 400 eurov bruto,
- skupinska predstavitev: 100 eurov bruto,



Bežigradska galerija 1 in 2:

- samostojna predstavitev: 600 eurov bruto,
- skupinska predstavitev: 250 eurov bruto.

V letu 2014 je MGML za razstavnine v vseh razstavnih prostorih namenil 25.000 eurov.

MGML v primeru koprodukcije prevzema velik del organizacijskega in stroškovnega bremena same priprave razstav, njihovega varovanja, promoviranja in vzdrževanja v času trajanja razstave, zato producenti (NVO) lažje umetnikom namenijo sredstva za izplačilo razstavnine.

Mednarodni grafični likovni center ima postavljene honorarje za umetnike, in sicer:

- mala samostojna razstava: 300 eurov bruto,
- velika samostojna razstava oziroma retrospektivna razstava: 1.200 eurov bruto.

S prvim januarjem 2015 je začel veljati nov cenik za avtorske honorarje, ki vključuje tudi razstavnine (Pravilnik MGLC o določitvi višine avtorskih honorarjev pri razstav):

- osebna razstava 500 eurov bruto,
- pregledno razstavo 1.500 eurov bruto.

V primeru skupinske razstave 15 % pogodbene vrednosti nameni zavod sodelujočim umetnikom za razstavnine. V letu 2014 je Mednarodni grafični likovni center v nebienalnem letu izplačal skupaj 6.300 eurov.

Kino Šiška je v okviru svojega programa vizualnih umetnosti v letu 2015 izplačal 26 razstavnin v skupni vrednosti 4.670 eurov bruto.

Ljubljanski grad je v letu 2014, v skladu z usmeritvami Ministrstva za kulturo in Oddelka za kulturo, pričel z izplačevanjem razstavnin avtorjem razstav. V tem letu je bilo izplačanih 8 razstavnin v skupni višini 2.800 eurov. Kot koproducent prevzema tudi velik del organizacijskega in stroškovnega bremena same priprave razstav, njihovega varovanja, promoviranja in vzdrževanja v času trajanja razstav.

Za dva razstavna prostora - Galerijo Kresija in Stekleni atrij ljubljanske Mestne hiše – se bo pričelo z izplačevanjem razstavnin posameznikom in samostojnim ustvarjalcem na področju kulture v letu 2015. Predvidoma bo izplačanih 8 razstavnin. Za leto 2014 je za razstavljalce v Galeriji Kresija, uvrščene v razstavni program preko javnega povabila, MOL prevzemal strošek tiska vabila-zloženke, strošek zavarovanja razstavnih eksponatov, fizično varovanje razstave, strošek tekočih obratovalnih stroškov prostorov, promocijo otvoritvenega dogodka in strošek reprezentance. Vsi razstavljalci, uvrščeni v Razstavne prostore MOL, so bili upravičeni do brezplačne uporabe razstavnega prostora.

V najbolj reprezentančnem razstavnem prostoru MOL - Galeriji Kresija smo v letu 2014 v sodelovanju z Ustvarjalno Pisarno Sodelujem na način veččutnega vodstva prilagodili razstavo Foruma Ljubljana z naslovom Danijel Žeželj: Sočno mesto. Uspešno smo izpeljali 7 vodstev. Za leto 2015 smo predvideli dve prilagoditvi razstav v Galeriji Kresija, ena od teh bo prilagoditev razstave v sklopu 31. grafičnega bienala Ljubljana, ki ga prireja MGLC.

V obdobju 2013 – 2015 na področju likovnih umetnosti sofinanciramo 6 javnih kulturnih programov. V letu 2014 smo sofinancirali likovne programe naslednjih nevladnih kulturnih organizacij, ki imajo likovne umetnosti kot osnovno programsko področje: Društvo Škuc (60.500 eurov), Društvo Photon (28.500 eurov), KUD Sestava (12.000 eurov), Zavod P.A.R.A.S.I.T.E. (31.000 eurov), Forum Ljubljana (75.000 eurov) in KUD Mreža (30.500 eurov).

Javni zavod Kinodvor ima na Kolodvorski ulici ob izhodu iz kinodvorane razstavni prostor. Vsako leto je v Kinodvor. Galeriji. v koprodukciji z zunanjimi izvajalci oziroma soorganizatorji na ogled vsaj 6 specializiranih razstav, povezanih s filmsko in vizualno umetnostjo.

V okviru razstavnega programa Kino Šiška predstavlja tako domače kot tuje umetnike in umetniške kolektive z aktualno umetniško produkcijo v najrazličnejših medijih sodobne vizualne umetnosti (fotografija, slikarstvo, grafika, risba in ilustracija, strip, video in multimedijske inštalacije). Program tako vzpodbuja aktualno likovno produkcijo, kjer avtorji in kuratorji ob institucionalno-finančni podpori lahko svoje delo predstavljajo širši interesni javnosti.

**2. cilj: S sistematično prezentacijo likovnih zbirk MOL ter prezentacijo in nadgradnjo zbirk javnih zavodov s področja likovnih umetnosti oblikovati novo kakovostno in reprezentativno ponudbo na razstavnem področju.**

Cilj je dolgoročen. Likovna zbirka MOL je evidentirana. Za uspešno prezentacijo in strokovno skrb zanjo je potrebno določiti skrbnika zbirke oziroma upravljalca zbirke, ki bo prevzel skrb in strokovno predstavljanje. Upravljalac zbirke likovnih del MOL je javni zavod Muzej in galerije mesta Ljubljane.

**3. cilj: Izboljšanje prostorskih pogojev izvajalcev javnih kulturnih programov in projektov.**

V zgradbi bivše Občine Ljubljana Šiška v pritličju delujeta dva razstavna prostora oziroma dve galeriji, in sicer Galerija Photon ter Center in Galerija P74. S tem smo omogočili dvema nevladnima organizacijama zadovoljive prostorske možnosti za njihovo delovanje in predstavitev ter razvoj.

Rezidenčne programe smo v letu 2014 ciljno podprli preko javnega razpisa za sofinanciranje javnih kulturnih programov v naslednjih treh letih, saj smo na področju likovnih in intermedijskih umetnosti uvedli kriterij načrtovanja izvedbe rezidenčnih programov, ki prinaša 2 točki (od 100 možnih).

**4. cilj: Vzpostaviti profilirano podporo projektom s področij arhitekture, krajinske arhitekture in oblikovanja.**

Podpora kulturnim projektom s področij arhitekture, krajinske arhitekture in oblikovanja je bila prvič uvedena v okviru Strategije razvoja kulture v MOL 2012-2015. V projektnem razpisu za leto 2013 je imelo področje likovnih umetnosti sekcijo arhitektura in oblikovanje s posebnimi razpisnimi kriteriji, ki ustrezajo specifični področja. Na javni razpis za sofinanciranje projektov v letu 2014 se je prijavilo 19 izvajalcev, strokovna komisija je v sofinanciranje predlagala 6 projektov šestih različnih prijaviteljev v višini 23.300 eurov, kar predstavlja 32,7% vseh sredstev, ki so namenjena sofinanciranju kulturnih projektov na področju likovnih umetnosti.

### **1.3 Glasbene umetnosti**

---

**1. cilj: Zagotoviti pogoje za kontinuirano izvajanje kakovostnih glasbenih zvrsti, zlasti jazza in etnoglasbe.**

Vsakoletni javni razpisi omogočajo doseganje zastavljenih ciljev predvsem zaradi kriterija o deficitarnosti posameznega področja glasbenega ustvarjanja. Glasbeno dogajanje na področju jazza in etno glasbe se je v zadnjih letih močno okrepilo, tako na Gornjem trgu v poletnih mesecih potekajo jazz večeri v organizaciji ustanove Imago, cikel koncertov se skozi vse leto odvija na Ljubljanskem gradu, že nekaj let zapored se v Ljubljani odvija festival Godibodi, ki predstavlja predvsem etno glasbo. V zadnjem letu se je uveljavil prostor na Prulah (Prulček), kjer večkrat tedensko organizirajo koncerte različnih glasbenih izvajalcev in zvrsti.

V obdobju 2013–2015 bomo na področju glasbenih umetnosti sofinancirali 10 programov nevladnih kulturnih organizacij. V letu 2014 smo sofinancirali glasbene programe v skupni višini 334.900,00 EUR. Med sofinanciranimi glasbenimi programi velja izpostaviti zlasti programe naslednjih

nevladnih kulturnih organizacij: Društvo glasbena mladina ljubljanska (70.900 eurov), Zavod za oživljanje kulturne podobe starega mestnega jedra (47.000 eurov), Društvo KAPA (39.000 eurov), Društvo slovenskih skladateljev (29.700 eurov), Glasbeno društvo Slowind (28.700 eurov), glasbeni program društva ŠKUC (20.000 eurov) itn. Poleg tega smo v letu 2014 sofinancirali tudi 15 glasbenih projektov, med katerimi velja izpostaviti naslednje projekte: 30. mednarodni festival Druga godba (12.500 eurov), Ciklus koncertov Sozvočje svetov (Društvo Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije, 7.200 eurov), Festine (Društvo ustvarjalcev sodobne slovenske kult.-Delavnica, 8.700 eurov) in Festival Earzoom (IRZU Inštitut za raziskovanje zvočnih umetnosti, 10.200 eurov).

## **2. cilj: Povečati dostopnost kakovostnih glasbenih dogodkov v MOL.**

Eden izmed pomembnih kriterijev pri vsakoletnem javnem razpisu za podporo projektom je kriterij dostopnosti. Precej glasbenih prireditev v MOL je brezplačnih ali imajo zelo nizko vstopnino, predvsem to velja za prireditve, ki se odvijajo v obdobju od maja do oktobra na javnih površinah Ljubljane, hkrati pa tudi za prireditve v decembru. V okviru festivala *Junij v Ljubljani*, kjer so vse prireditve brezplačne, se je zvrstilo vrsto zanimivih in visoko kakovostnih glasbenih dogodkov na Kongresnem trgu, v Stari Ljubljani so se vrstili koncerti klasične in jazz glasbe, v okviru Mednarodnega poletnega festivala pa se je odvilo vrsto izjemnih glasbenih dogodkov na vrhunski ravni. Občinstvo je lahko na odprtem Kongresnem trgu slišalo in videlo Carmino Burano, prav tako je bilo moč videti in slišati muzikal Evita, ki je bil zaradi izjemnega zanimanja ponovljen kar tri večere. Na velikem odru sredi Kongresnega trga je občinstvo lahko uživalo tudi v večeru, posvečenem Giuseppeju Verdiju, katerega Rekviem je bil izveden pod vodstvom Riccarda Mutija. Poleg prireditev v organizaciji Festivala Ljubljana, so izvajalci pripravili vrsto glasbenih dogodkov (Zavod za oživljanje kulturne podobe starega mestnega jedra – Noč v Stari Ljubljani, Zavod IM.PULZ – koncerti v Paviljonu na Kongresnem trgu, Veseli Dihurčki – koncertni cikel Dirty Skunks....).

## **3. cilj: Povečati obseg glasbene produkcije, namenjene otrokom.**

Cilj skušamo doseči v okviru projektov kulturne vzgoje, kjer so podprti projekti različnih umetniških zvrsti, med njimi tudi glasbeni. Namen je ponuditi predvsem kvalitetne glasbene dogodke otrokom in mladim. Vsakoletni festival Bobri, namenjen predvsem otrokom in mladim, je v letu 2014 ponudil precej zanimivih glasbenih dogodkov: Ustvarjalni koncert Posluš: Recikliramo, Koncert improvizirane glasbe, koncert Zverinice prijateljice, Mala tolkalna glasba in legendarno glasbeno uspešnico Maček Muri in muca Maca) Kino Šiška je nadaljeval projekt z naslovom Špil liga, ki omogoča mladim, še neuveljavljenim srednješolskim skupinam, da predstavijo svojo glasbeno ustvarjalnost na poti uveljavitve.

## **4. cilj: Povečanje glasbene ponudbe v MOL v delu, ki se nanaša na najširše občinstvo, s tem pa doseči povečanje dostopnosti glasbene umetnosti in njene promocije.**

MOL skuša zagotoviti čim več glasbenih projektov, ki privabijo različno občinstvo, tudi tako, ki sicer ne obiskuje kulturnih prireditev. V okviru festivala *Junij v Ljubljani* je bila v letu 2014 občinstvu ponujenih vrsta izjemnih glasbenih prireditev zelo različnih glasbenih zvrsti: Koncert Philippine Madrigal Singers, doberdelni koncert Slovenske vojske, Prepletanja – koncert operne glasbe, zaključek Špil lige...

Poleg tega smo v Ljubljani lahko slišali Rekviem Giuseppa Verdija, odvrtila se je Poletna noč, jeseni še Slovenska popevka, v Križankah so po 10 letih ponovno nastopili rockerji zasedbe Queens of the Stone age, prav tako v Križankah smo lahko slišali skupino Laibach.

Festival Ljubljana je, zahvaljujoč MOL in različnim sponzorjem, lahko ponudil vstopnice za vrhunske prireditve v okviru 62. Ljubljana Festivala po ugodnih cenah; primerljivi dogodki so na podobnih festivalih po svetu dvakrat, trikrat in celo večkrat dražji. Predprodaja je trajala kar do 20.

junija 2014, najboljši osnovnošolci, dijaki in študentje pa so lahko celo poletje kupovali vstopnice s kar 80-odstotnim popustom. Popuste so si ostali obiskovalci lahko zagotavljali s karticami zvestobe naših sponzorjev, z vstopnicami za Mestni muzej, Narodno galerijo, Postojnsko jamo idr. Dodatne ugodnosti je prineslo članstvo v Klubu Festivala Ljubljana. Na Kongresnem trgu je bilo možno vrhunske koncerte poslušati že za 5 eurov, otroci do 14. leta starosti so imeli na stojišča prost vstop.

Glasbeni program Kina Šiška je tudi v letu 2014 ostal žanrsko odprt in osredotočen zlasti na podpiranje kvalitetne in aktualne produkcije, kar je bilo opaženo in pohvaljeno tako s strani strokovne kot ljubiteljske in zainteresirane javnosti. Obenem se je ohranilo in okrepilo tudi sodelovanje z referenčnimi producenti, promoterji, založbami, agencijami in ostalimi akterji domačega in mednarodnega glasbenega sveta. Nadaljevali in nadgrajevali so uspešne glasbene cikle prejšnjih let, hkrati pa seveda skrbeli za kontinuirano, letoletno ponudbo koncertov tako že uveljavljenih imen, kot tudi novih, aktualnih, vzpenjajočih se glasbenikov in skupin tuje in domače glasbene scene.

Med večjimi in pomembnejšimi koncerti tujih izvajalcev v Kinu Šiška gre izpostaviti na eni strani zelo uspešne in dobro obiskane koncerte aktualnih in legendarnih izvajalcev alter rocka in popa, kot so Anna Calvi, Frank Turner, The Ministry of Wolves, Swans, Liars, Helmet, Enter Shikari, Einstürzende Neubauten in drugi; s področja jazza in bluesa so izstopali Nils Petter Molvaer, Billy Martin's Wicked Knee, John McLaughlin, Dr. John; pop in plesne ritme so zastopali nova angleška senzacija Jungle, neodvisni hip hop Mykki Blanco in N'Toko, mainstream hip hop Murray in dogodek Bring The Noise, medtem ko so s tršimi zvoki v pravtako polni dvorani kraljevali Hatebreed, Napalm Death, Suicide Silence, Eluviete, Arkona, Death To All, Iced Earth idr.

Kino Šiška je v letu 2014 organiziral ali soorganiziral do zdaj rekordno število dogodkov v večjih, zunanjih kapacitetah. Skupaj z društvom ŠKUC Ropot je izpeljal dva razprodana koncerta v Križankah: Laibach in Queens of The Stone Age; skupaj z Elements je organiziral dogodek Elektronika v Ljubljani v okviru Junija v Ljubljani, samostojno je organiziral finale Špillige, prav tako na Kongresnem Trgu. V okviru festivala Stiropor so na zunanjem prizorišču Gala hale organizirali nastop sirijske zvezde Omara Souleymana. Prav tako so samostojno organizirali razprodani nastop mednarodno uveljavljenega slovenskega producenta Gramatika v Križankah. S Schengenfestom so programsko in producentsko sodelovali pri oblikovanju prvega večera njihovega programa in pripeljali eno od trenutno najbolj vročih imen svetovne glasbene scene, južnoafriški duo Die Antwoord.

#### **1.4 Intermedijske umetnosti**

---

##### **1. cilj: Povečati število večjih in zahtevnejših projektov, ki so plod sodelovanja med več izvajalci na področju intermedijskih umetnosti.**

Sodelovanje med več izvajalci na področju intermedijskih umetnosti je bilo uresničeno med projektnimi in programskimi prijavitelji na javni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov in neposredni poziv za sofinanciranje kulturnih programov, predvsem pri uresničevanju enega izmed kriterijev, in sicer: 2000 let Emone leta 2014. Vsi štirje programski izvajalci, ki imajo osnovno področje na področju intermedijskih umetnosti, so izpolnjevali ta kriterij, prav tako nekateri izmed projektnih izvajalcev.

V letu 2014 smo na področju intermedijskih umetnosti sofinancirali programe naslednjih štirih nevladnih kulturnih organizacij, ki imajo intermedijske umetnosti kot osnovno programsko področje: Zavod Aksioma (33.000 eurov), Zavod Cona (19.000 eurov), Društvo Ljudmila (20.000 eurov) in Zavod K6/4 (38.000 eurov). Poleg tega smo v letu 2014 sofinancirali tudi 7 intermedijskih projektov, med katerimi velja izpostaviti naslednje projekte:

Radio Študent: Radar, 3.500 eurov, Cirkulacija 2:Hrup smo mi, 4.000 eurov, Inštitut Egon March: Apres midi, 3.000 eurov, Zavod Projekt Atol: Ničesar ne smemo imeti za samoumevno - O vzpostavljanju čuječnega in poučenega občestva, 3.500 eurov.

V letu 2014 je prišlo do sodelovanja med Kino Šiška in KD Mota v okviru festivala Junij v Ljubljani, ki sta organizirala večer elektronske glasbe v povezavi z vizualnim projektom na temo urbanosti.

**2. cilj: Prostorsko čim bolj enotno reševati infrastrukturne težave za ustvarjalce na področju intermedijskih umetnosti in s tem zagotoviti kontinuiteto njihovega delovanja.**

Konec leta 2013 smo, po večletnem prizadevanju, oddali v brezplačni najem prostore na Gosposvetski cesti 7, in sicer KD MoTa (Museum of Transitory arts), ki je v letu 2014 v omenjenih prostorih izvajal bogat program predvsem na področju intermedijskih in glasbenih umetnosti (med drugim zelo uveljavljen festival Sonica), kot tudi na področju vizualnih umetnosti in področju literature (bralni večeri).

**3. cilj: Povečanje števila projektov, ki aktivno izkoriščajo splet kot izrazno in komunikacijsko prizorišče.**

V letu 2014 smo kot enega od posebnih razpisnih kriterijev dodali tudi naslednje: projekt, ki aktivno izkorišča splet kot izrazno in komunikacijsko prizorišče, na področju intermedijskih umetnosti. Strokovna komisija je ocenila, da so vsi projekti, prispeli na javni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov, kot tudi na neposredni razpis za sofinanciranje programskih izvajalcev, imeli v načrtu izpolnjevanje tega kriterija, četudi ni šlo za t. i. spletne umetnosti. Prijavitelji so kriterij izpolnjevali predvsem v obliki informacij za uporabnike, vendar tudi kot različne oblike spletnih projektov.

## **1.5 Knjiga**

---

**1. cilj: Pridobitev trajnega Unescovega naslova mesto literature, s katerim bo MOL na dobrih temeljih programa Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 kontinuirano skrbela za podporo razvoju področja knjige.**

Na Oddelku za kulturo smo pripravili kandidaturo za vključitev Ljubljane v Unescovo mrežo kreativnih mest za osvojitve naziva mesto literature. 26. februarja 2014 smo jo, kot to zahteva UNESCO, najprej poslali v oceno vsem mestom, ki ta naziv že imajo (Edinburg, Melbourne, Iowa City, Dublin, Reykjavik, Norwich, Krakow). Vsa omenjena mesta, brez izjeme, so našo kandidaturo podprla, zato smo lahko 20. marca 2014 oddali kandidaturo UNESC-u v končno presojo. Našo kandidaturo so podprli tudi: Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO, Slovenski center PEN, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ministrstvo za kulturo RS, Univerza v Ljubljani, Mednarodna mreža za preganjane pisatelje ICORN, Javna agencija za knjigo RS, Beletrina - zavod za založniško dejavnost in vsi javni zavodi MOL in države s področja kulture, ki delujejo na območju MOL.

Program kandidature promovira Ljubljano kot prestolnico knjige tako na nacionalni kot na mednarodni ravni. Pri tem je osredotočen na zavest, da je knjiga predmet splošne omike in znanja, obenem pa se s pridobitvijo Unescovega naslova Ljubljana - mesto literature zavezujemo, da bomo trajno skrbeli namenjali podpori razvoja področja knjige.

Temelj naše kandidature predstavlja:

### **MANIFEST ZA LJUBLJANO – MESTO LITERATURE 12 razlogov za podelitev Unescovega naziva mesto literature Ljubljani**

**1) Zgodovina:** Ljubljana letos praznuje 2000-letnico svoje antične predhodnice, ki je bila vpeta tudi v kulturne tokove svojega časa in je bila že v antičnih virih povezana z legendo o Argonavtih, v starokrščanskem obdobju pa je vanjo pošiljal pisma sv. Hieronim. Od prve doslej znane pisne omembe srednjeveške Ljubljane 14. aprila 1112 je minilo skoraj tisočletje in od takrat je Ljubljana središče upravnega in kulturnega življenja na tem prostoru. Prvi razcvet literature je doživela sredi 16. stoletja, ko je tukaj deloval Primož Trubar, utemeljitelj slovenskega knjižnega jezika in mednarodno pomemben verski reformator, ki je skupaj z drugimi slovenskimi protestantskimi pisci Slovincem dal prve tiskane knjige. V baroku je Ljubljana dobila prvo javno knjižnico pod okriljem Akademije operosorum, v tem času je v Ljubljani deloval polihistor Janez Vajkard Valvasor, ki je v svojem glavnem delu, obsežni monografiji Slava vojvodine Kranjske, posebno mesto namenil prav glavnemu mestu Kranjske Ljubljani. Nov preporod slovenske književnosti se je zgodil v razsvetljenem krožku barona Žiga Zoisa.

Na začetku 19. stoletja je bila Ljubljana glavno mesto Napoleonovih Ilirskih provinc, kjer je med drugim ustvarjal pisatelj Charles Nodier, ki ga je odločilno zaznamovalo prav ilirsko obdobje. V 30. in 40. letih 19. stoletja je tu živel in glavna dela ustvaril romantični pesnik France Prešeren, ki je slovensko književnost (v slovenskem jeziku) povzdignil na evropsko raven. Od takrat je Ljubljana nepretrgoma slovensko literarno središče z izjemno bogatim literarnim življenjem. Pomemben vrh doseže slovenska književnost s slovenskimi pesniki slovenske moderne: Ivanom Cankarjem, Otonom Župančičem, Dragotinom Kettejem in Josipom Murnom. V 20. letih prejšnjega stoletja je tu svoj eruptivni opus ustvaril Srečko Kosovel, ki je slovensko poezijo povezal z najsodobnejšimi svetovnimi avantgardnimi tokovi.

Med drugo svetovno vojno se je v Ljubljani kot središču odporiškega gibanja razširila neverjetno široka ilegalna literarna dejavnost, izjemna v celotnem evropskem prostoru. Številne ilegalne tiskarne in tehnike niso razširjale samo propagandnega tiska, ampak so v najtežjih razmerah izdajale tudi umetniško literaturo.

Po drugi svetovni vojni je v okviru federalno urejene republike Jugoslavije Ljubljana postala glavno mesto Republike Slovenije s svojim parlamentom in vlado, od 1991 pa glavno mesto samostojne Republike Slovenije. V socialistični Jugoslaviji je bil prav na kongresu pisateljev leta 1952 načrtan deklarativni prelom s socialističnim realizmom, ki je odprl pot v modernizem in sodobna literarna iskanja. Ves čas je bila zelo razvita tudi založniška dejavnost, pri čemer je poseben mednarodni odmev doživelo založništvo za otroke in mladino z vrhunskimi besedili in knjižnimi ilustracijami. Od danes v Ljubljani delujočih založb je najstarejša Slovenska matica, ki je leta 2014 praznovala 150 let obstoja in je tudi pomembno kulturno in znanstveno društvo.

Tudi danes ima knjiga v Ljubljani poseben simbolni pomen, zato je 2010 upravičeno nosila Unescov naslov svetovna prestolnica knjige. Ljubljana je središče literarnega življenja s številnimi založbami in živim literarnim življenjem, posebej na področju poezije. Ljubljana se ponaša s svetovno znanimi književnimi imeni, kot so filozof Slavoj Žižek, pesnik Tomaž Šalamun in romanopisec Drago Jančar.

**2) Festivali:** V Ljubljani se poleg glasbenih, gledaliških in filmskih festivalov zvrsti največje število literarnih festivalov v Sloveniji: Fabula, Vilenica, Festival Sanje, zaključek letnega mednarodnega srečanja PEN in Mlade rime, ki se jih redno udeležujejo tudi mladi, še neveljavljeni pisci.

**3) Kulturno središče:** Ljubljana ima častitljivo operno in gledališko tradicijo od 17. stoletja dalje. V ta čas sega tudi visokošolsko izobraževanje z jezuitskim kolegijem, začetki Slovenske filharmonije pa segajo v leto 1701. Danes je tukaj največja kulturna hiša – Cankarjev dom, kjer se letno zvrsti bogat kulturni program. Tudi na mestnem grajskem griču se v prostorih in na dvorišču Ljubljanskega gradu čez leto in predvsem v poletnih mesecih odvije izjemno veliko kulturnih dogodkov. V mestu se poleg bogate kulturne infrastrukture izraziteje profilirajo prepoznavne kulturne četrti: Križevniška ulica, Novi trg, Park Tabor, Kulturna četrt Šiška. Kulturno življenje pomembno podpira časnik za kulturo Pogledi, poleg tega pa tudi številni drugi mediji, nacionalne in zasebne televizijske ter številne radijske hiše. Tudi ti mediji so nastali v Ljubljani v zadnjih dobrih 200 letih (prvi ljubljanski časopis

iz 1797 so Ljubljanske novice). V samem osrčju Ljubljane ob Plečnikovem Tromostovju stoji monumentalni osrednji mestni spomenik pesniku Francetu Prešernu, ki je ena simbolno najpomembnejših mestnih točk in eno najbolj priljubljenih shajališč Ljubljančanov.

**4) Ljubljanska gledališča, galerije in muzeji:** Poleg narodnega gledališča deluje v okrilju Ljubljane 14 gledališč, ki letno pripravijo nad 100 premiernih uprizoritev za vse starostne skupine, pa tudi druga gledališča, ki s številnih mednarodnih festivalov prinašajo nagrade in skrbijo za knjižne izdaje slovenske dramatike, esejistike in teorije gledališča. Še posebej izstopa Lutkovno gledališče Ljubljana z drugim največjim lutkovnim odrom v Evropi, ki je namenjeno najmlajšim in ga dopolnjuje prva knjigarna za otroke v Ljubljani.

Poleg ključnih nacionalnih ustanov z bogato tradicijo (Narodne galerije, Moderne galerije, Narodnega muzeja ...) ima Ljubljana številna razstavišča, ki vsako leto gostijo vrhunske domače in mednarodne razstave, ljubljanski muzeji pa v svojih bogatih zbirkah predstavljajo starejšo in novejšo zgodovino mesta tudi z bogato arheološko dediščino pred nastankom Emone. Prav v zadnjih letih pa je zrasla nova muzejska četrt z Muzejem sodobne umetnosti in novim Etnografskim muzejem.

**5) Knjižnice:** V Ljubljani stoji Narodna in univerzitetna knjižnica, delo arhitekta svetovnega slovesa Jožeta Plečnika, ki je ena najlepših palač v mestu in ima v svojem fondu med drugim bogato zbirko srednjeveških kodeksov, inkunabul in literarnih zapuščin najpomembnejših slovenskih pesnikov in pisateljev. Poleg nje je Mestna knjižnica Ljubljana s 24 samostojnimi enotami najpomembnejši gradnik knjige z najštevilčnejšim članstvom v knjižnični mreži Slovenije. Poleg projekta Mesto bere za odrasle in Megakviza za osnovnošolce obeležijo v knjižničnih enotah slovenski kulturni praznik (8. februar, dan smrti pesnika Franceta Prešerna), dan poezije (21. marec), svetovni dan knjige (23. april), dan slovenskih splošnih knjižnic (20. november) in Ta veseli dan kulture (obletnica Prešernovega rojstva 3. decembra), ko je vstop v vse kulturne ustanove brezplačen. V okviru Mestne knjižnice Ljubljana od leta 2010 kot pridobitev v času Ljubljane – Unescove svetovne prestolnice knjige deluje tudi Trubarjeva hiša literature, kjer se vsak dan v letu odvijajo dogodki, povsem posvečeni knjigi, književnosti in publicistiki.

**6) Množične prireditve, namenjene knjigi:** V Ljubljani se tradicionalno vsako jesen odvija Slovenski knjižni sejem, ki je bil leta 2014 že trideseti po vrsti. Vsako pomlad pa se ob svetovnem dnevu knjige 23. aprilu srečajo založniki, literarni ustvarjalci in bralci na Kongresnem trgu, ki nosi ime po kongresu evropskih vladarjev Svete alianse, ki se je dogajal leta 1821. Za bogat literarni program in knjižno ponudbo v tednu knjige so hvaležni zadovoljni ustvarjalci in bralci. Na kresni večer (23. junija) v Ljubljani zagori tradicionalni kres na Rožniku, kjer je dober del življenja preživel slovenski pisatelj Ivan Cankar; kres prižge nagrajenec najpomembnejše nagrade za roman, imenovane kresnik, prireditev pa poteka pod okriljem osrednjega slovenskega časnika Delo. Skupno mesto Ljubljana beleži 12.000 literarnih prireditev letno, ki so skoraj vse brezplačne.

**7) Založniki in knjigotržci:** Založništvo ima tradicijo od 16. stoletja z razmahom v 18. stoletju. Najstarejši delujoči založbi sta Mohorjeva družba in Slovenska matica. Založniki in knjigotržci na območju MOL izdajo in prodajo dve tretjini vse slovenske knjižne produkcije in pripravijo tedensko tudi do 50 različnih literarnih prireditev s svojimi literarnimi gosti iz domovine in tujine.

**8) Izobraževanje, odprtost in skrb za mlade:** MOL ima največjo koncentracijo osnovnih in srednjih šol v državi, Univerza v Ljubljani je najstarejša slovenska univerza z največjim številom študentov. V Ljubljani ima sedež tudi Slovenska akademija znanosti in umetnosti. V okviru projekta Ljubljana bere MOL že šesto leto podarja vsem triletnikom (ob prvem zdravniškem pregledu), prvošolcem od leta 2014 pa tudi četrtošolcem na razpisu izbrano izvorno slovensko knjigo in tako spodbuja branje in posedovanje knjige.

**9) Literarna društva in organizacije:** V MOL so aktivna društva, zavodi in organizacije, ki se ukvarjajo s knjigo in promocijo branja ter združujejo literarne ustvarjalce: Javna agencija za knjigo RS, Društvo slovenskih založnikov, Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev, Slovensko bralno

društvo, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, Bralna značka, društvo Literatura, Apokalipsa, zavod Študentska založba, Društvo slovenskih pisateljev, Slovenski center PEN, Društvo slovenskih književnih prevajalcev.

**10) Stičišče mednarodnega delovanja na področju knjige:** Še preden je Ljubljana leta 2010 postala nosilka Unescovega naslova svetovna prestolnice knjige, so jo redno obiskovali mnogi svetovno znani knjižni ustvarjalci (Nicodemus Frischlin, Carlo Goldoni, Henry W. Longfellow, Charles Nodier, Hans Ch. Andersen, Paul Eluard, Roland Barthes, Salvatore Quasimodo, Miroslav Krleža, Ivo Andrić, Georg Tabori, Pablo Neruda, Herta Müller, Tomas Transrtömer ...). Številne pisatelje je gostil mednarodni kongres PEN.

**11) Razvejano ljubiteljsko kulturno in društveno življenje:** Na področju ljubljanske mestne občine deluje 248 kulturnih društev, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s kulturo. Med njimi so številne gledališke skupine, pevski zbori, folklorne skupine, bralni klubi, izobraževalni klubi za tretje življenjsko obdobje itd.

**12) Javni projekti za vključevanje priseljencev iz različnih kulturnih okolij:** Ljubljana je bila od nekdaj stičišče različnih kultur, v zadnjem času pa je mestna politika aktivno naklonjena spodbujanju dobrega sožitja med njimi. Kot glavno mesto države Slovenije sprejema v svojo sredino vse, ki želijo kreativno soustvarjati boljše življenje v medsebojnem razumevanju. Med njimi so tako številna društva mednarodnega prijateljstva, kakršna so SILA, francoski, italijanski, nemški, avstrijski in ruski kulturni centri. Tukaj imajo svoj sedež tudi ambasade in konzulati tujih držav, ki s svojo aktivnostjo popestrijo ljubljansko kulturno in literarno življenje. Ljubljana v okviru mreže mest-zatočišč za preganjane pisatelje ICORN gosti pisatelje, ki so zaradi razmer v domicilnih državah izgnanci, tukaj pa najdejo varen prostor za pisanje in ustvarjanje novega socialnega omrežja.

#### **4 zaveze, ki jih bo Ljubljana z nazivom uresničevala:**

- 1) MOL bo trajno skrbel za razvoj literature in ustvarila duhovne in materialne pogoje, da postane varen dom literarnih ustvarjalcev z vsega sveta;
- 2) MOL bo še naprej podpiral tisoče literarnih in drugih kulturnih prireditev, ki bodo tudi v prihodnje dostopne vsakomur;
- 3) MOL bo trajno pozornost posvečal promociji branja in dostopnosti knjige za vse starostne skupine, podpirala knjižno infrastrukturo in knjigo kot življenjsko popotnico mladim;
- 4) MOL bo spodbujal nastanek novih zaposlitvenih možnosti za mlade na področju knjižne industrije in infrastrukture ter v aktivnosti vključeval priseljence, tujce in vse ljudi, ki so si Ljubljano izbrali za svoj dom.

UNESCO je v decembru 2014 sprejel naslednja mesta v mrežo mest literature: Dunedin, Granado, Heidelberg in Prago. Program Ljubljane je bil pozitivno ocenjen, zato je bila Ljubljana pozvana, da odda svojo kandidaturo ponovno v letu 2015.

## **2. cilj: Dvigniti zanimanje za knjigo in branje pri vseh ciljnih skupinah.**

Literarni festival Literature sveta - Fabula 2014 je bil uspešno izpeljan in vsebinsko bogat. V okviru programske enote Literarni večeri so pripravili 6 literarnih večerov. Gostujoči avtorji so na kakovostnih literarnih dogodkih poželi veliko zanimanje, saj se jih je udeležilo preko 2000 ljubiteljev literature. V letu 2014 so literarno življenje Ljubljane obogatili: Péter Esterházy (Pomožni glagoli srca), Juan Goytisolo (Izgnan od tod in drugod), Thomas Brussig, Jacqueline Raoul-Duval (Kafka, večni zaročenec), ki so na literarnih večerih predstavili svoje ustvarjanje slovenskemu občinstvu. Ob gostovanjih pisateljev so izšli tudi prevodi njihovih del v nakladah po 2.000 izvodov in po ugodnih cenah 5 evrov za knjigo.

Fokus festivala v letu 2014 je nosil naslov Razkriti obrazi svobode, ki je obravnaval izjemno aktualno temo, dogodki pa so bili tematsko izvirno in raznoliko zasnovani. K temu je pripomogel izbor tako



tujih (zgoraj navedenih) kot slovenskih avtorjev: Gabriela Babnik, Nejc Gazvoda, Alojz Ihan, Vesna Lemaic in Miha Mazzini. Že tretje leto zapored je bil uspešno izveden program za otroke v sodelovanju z društvom Variete ter Grand hotelom Union (predstavi Čirule, Čarule, Puf in Vroča župa in ustvarjalne delavnice), zelo dobro pa je bila obiskana tudi gledališka predstava Živalska farma v Lutkovnem gledališču Ljubljana. Festival je dosegel visoko stopnjo medijske pozornosti, objavljeni so bili številni odlični medijski odzivi, še posebej omenjamo zelo dober odziv na gostovanje Michela Houellebecqa v polnem Kinu Šiška.

Odlična je bila prilagoditev dostopnosti vseh osrednjih festivalskih dogodkov gibalno oviranim osebam, gluhim in naglušnim, omogočeno pa je bilo tudi spremstvo za slepe in slabovidne ter ponujena pomoč osebam po poškodbi glave in z motnjami v duševnem zdravju.

Izvedeni so bili tudi Prozni mnogoboji (ti spodbujajo amaterske pisce k javni predstavitvi svojih del) in so eden najstarejših programskih sklopov, ki zagotavljajo trdno jedro obiskovalcev in se dogajajo po vsej Sloveniji.

V Slovenski kinoteki so vrteli filme z različnih geografskih področij, ki so se dotikali teme Svoboda v filmu.

Pomemben programski sklop je Fabula pred Fabulo, ki v tednu pred festivalom v različnih krajih Slovenije napoveduje prihajajoči festival.

Dogodke v okviru festivala Fabula 2014 je obiskalo nekaj več kot 3.000 ljudi.

Ljubljanske triletnike in osnovnošolce smo obdarili z izvirnimi slovenskimi slikanicami in tako nadaljevali s kampanjo spodbujanja družinskega branja in branja najmlajših. Triletniki so ob sistematskem pregledu pri pediatru prejeli slikanico *Vrtec pri veseli kravi* Jelke Godec Schmidt, prvošolci pa slikanico *Slovenske pravljice (in ena nemška)* v stripu Matjaža Schmidta.

V letu 2014 smo projekt Ljubljana bere razširili na četrte razrede osnovnih šol, učenci so ob obisku šolske knjižnice prejeli izvirno slovensko knjigo *Čofli* avtorja Andreja Rozmana Roze in ilustratorja Zvonka Čoha. Šole smo v sodelovanju z Oddelkom za predšolsko vzgojo in izobraževanje Mestne uprave MOL (v nadaljnjem besedilu: Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje) pozvali, da so izbrano knjigo uvrstili v seznam za osvojitve Bralne značke. Vse knjige smo izbrali na javnih razpisih.

Trubarjeva hiša literature je s kakovostnim programom pomembno prispevala k večanju zanimanja za knjigo, književnost in književno kritiko. Program je vsebinsko raznolik in povezuje ter prepleta različna področja kulture, predvsem pa je odprt prostor za mlade ustvarjalce na področju literature.

## 1.6 Knjižnična dejavnost

---

### 1. cilj: Povečati kakovost uporabnikom prijaznih storitev v MKL.

Mestni svet MOL je na 14. seji 10. marca 2008 sprejel Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Mestna knjižnica Ljubljana, ki zdaj uspešno deluje že šest let. Z združitvijo nekdanjih samostojnih knjižnic v skupno knjižnično institucijo s poenotenim delovanjem in razvojem je MOL zagotovila kvalitetne in sodobne knjižnične storitve za vse prebivalce Ljubljane. V skladu s prvim odstavkom 20. člena Zakona o knjižničarstvu »mora vsaka občina zagotoviti knjižnično dejavnost za svoje občane tako, da ustanovi splošno knjižnico sama ali skupaj z drugimi občinami, ali tako, da poveri opravljanje te dejavnosti s pogodbo drugi splošni knjižnici v soglasju z njenim ustanoviteljem«.

Mestna knjižnica Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: MKL) je v novem Strateškem načrtu 2013-2016 opredelila razvojne cilje in strategije za njihovo uresničevanje ter metode za stalno izboljševanje

svojih storitev. Vizija MKL je »razumeti spremembe in pripraviti poti do storitev prihodnosti«. V skladu z novo strategijo se je knjižnica zavezala, da bo skrbela za učinkovito in kvalitetno izvajanje storitev za uporabnike, ustrezen obseg in dobro upravljanje knjižnične zbirke, razvijala na sodobni informacijski tehnologiji temelječe in zanimive storitve za prebivalce MOL, uvedla storitve na daljavo, aktivno sodelovala z drugimi organizacijami v okolju ter povečala fleksibilnost zaposlenih ter trajno nadgrajevala njihovo strokovno raven. Z razvojem različnih storitev, zlasti vsebin za vseživljenjsko izobraževanje ter zagotavljanjem primernih prostorskih pogojev si bo MKL prizadevala postati knjižnica s pogledom v prihodnost.

Povečanje kakovosti storitev za uporabnike pomenita tudi dve v letu 2014 popolnoma obnovljeni krajevni knjižnici, v Šentvidu in Savskem naselju. Ker MKL v svojem strateškem načrtu opredeljuje prostore knjižnic kot posebno storitev za uporabnike (»tretji prostor«), sta bili knjižnici oblikovani skladno z njenim poslanstvom ter omogočata obisk vsem uporabnikom (v obeh sta bili oblikovani tudi dostopni klančini za invalide in otroške vozičke).

## **2. cilj: Povečanje števila članov MKL v MOL z zagotavljanjem boljše dostopnosti knjižničnih storitev.**

Število aktivnih članov MKL se je sicer v letu 2014 zmanjšalo za 1,9 %, a še vedno šteje skoraj 82.000 uporabnikov. Zmanjšanje je posledica rednega izločanja neaktivnih članov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov. Delež članov, starih do 15 let, se je zmanjšal za 7%, delež odraslih pa je bil manjši za 0,5%. Na manjši delež otrok med člani domnevno vpliva zlasti uvedba kartice Urbana kot članske izkaznice, ki jo je ob prvem vpisu potrebno plačati, čeprav je sicer članstvo za otroke in mlade do 18. leta starosti brezplačno. Skupno število novo vpisanih članov v 2014 je bilo za 4,1 % nižje kot leto prej. Omeniti velja nekoliko večje število aktivnih članov med nezaposlenimi in upokojenci. Glede na vse potencialne člane (prebivalci občin, kjer deluje MKL) je aktivnih članov 24 % oziroma 241 aktivnih članov na 1000 prebivalcev. Podatki kažejo, da že vpisani člani dobro sprejemajo mrežo krajevnih knjižnic MKL, vsak aktivni član je v letu 2014 obiskal več kot le eno krajevno knjižnico MKL. Rezultate za leto 2014 glede članstva, obiska in izposoje moramo smiselno interpretirati v zvezi z zmanjšanjem nakupa novega gradiva ter dogodki v knjižnični mreži MKL: že v začetku leta je MKL zaprl manjšo in glede prostora in opreme neprimerno Knjižnico Brdo, Knjižnica Savsko naselje ni poslovala devet mesecev, Knjižnica Šentvid pa štiri mesece, vzdrževalna dela v Knjižnici Jožeta Mazovca so trajala skoraj mesec dni, od oktobra pa je bila zaradi poplave zaprta tudi Knjižnica Kolodvor. Vse to je vplivalo na rezultate, ki jih kažejo podatki o uporabi knjižnice in njenih storitev: od ur odprtosti, članstva (aktivni, novi) in obiska do izposoje in letnega obrata gradiva. Padec kazalnikov je bil zato pričakovan, menimo pa, da ne nakazuje dolgoročnejših trendov in se bodo ti v prihodnje spet povečali.

V primerjavi z letom 2013 pa so se v letu 2014 izboljšali naslednji kazalniki:

- število sledilcev na družbenih omrežjih: 5.003 (4.355)
- število obiskovalcev prireditev in izobraževanj: 72.677 (69.677)
- obisk servisov v okviru Centra za vseživljenjsko učenje MKL: 11.051 (10.221)
- število zunanjih udeležencev v Učnem centru: 728 (544)
- število vpogledov na dLib (vsebine, ki jih je prispevala MKL): 624.098 (385.198)
- število skupnih projektov, dogodkov in dejavnosti (zunanji partnerji): 81 (68)

Tudi obnovo dveh knjižnic v mreži MKL: Knjižnice Savsko naselje in Knjižnice Šentvid, ki smo jo kot prvo v mreži opremili z RFID, štejem kot veliko izboljšanje kvalitete dejavnosti. Z obnovljenima knjižnicama se je izboljšala tako strokovna kot uporabniška izkušnja.

V letu 2014 smo prek lastne aplikacije Belinfo za beleženje informacij uporabnikom posredovali 275.000 informacij o in iz gradiva, na podlagi vzorčnega beleženja uporabe gradiva v čitalnicah MKL pa smo z ekstrapolacijo ugotovili uporabo dodatnih 557.000 enot gradiva. Ta podatek seveda za dobrega pol milijona enot gradiva povečuje v sistemu Cobiss izmerjeni obseg izposoje.

### **3. cilj: Dvig kakovostne ponudbe na področju literature in knjižne kulture ter kontinuirano izvajanje programov za različne ciljne skupine prebivalcev.**

Med projekti na področju literature, bralne kulture in vseživljenjskega učenja, ki jih je MKL uspešno izvedel v letu 2014, velja še posebej izpostaviti naslednje:

- Knjižnica, srce mesta: Vrednotenje književnosti za potrebe knjižnic (posvetovanje, pomembno za celoten knjižnični sistem Slovenije)
- Informacijska točka za e-gradiva javnih oblasti, Zdravstveni kotiček (svetovanje uporabnikom na temo davka na nepremičnine ter iskanja informacij na temo zdravja in medicine)
- projekti za različne starostne skupine otrok: Kobacajčki, Ciciuhec, Poletavci, MEGA kviz
- Mesto bere ... mesto gleda (projekt zahtevnega branja v sodelovanju s Kinodvorom)
- Vinil za sladokusce (oživljanje starejših medijev s klasično glasbo)
- Album Ljubljane (možnost za prebivalce Ljubljane, da objavijo svoje družinske in podobne fotografije v zvezi z zgodovino Ljubljane)
- dan spominov »Ljubljana v bodoči žici« (evidentiranje in digitalizacija dokumentov iz zasebnih zbirk uporabnikov o 2. svetovni vojni v Ljubljani)
- Izseljenski listi (digitalizacija časnikov izseljencev kot dopolnitev manjkajočega gradiva NUK)
- Emona 2000: v sklopu projekta je bilo izvedenih okrog 50 dogodkov za otroke, družine in odrasle
- Svet med nami: Teden indijske kulture v MKL (45 dogodkov)
- uspešna prijava dveh evropskih projektov v programu Erasmus+ (mobilnost zaposlenih) »Po nova znanja za knjižnico« in (strateška partnerstva) »LinkINjob: job-hunting with the help of librarians« <http://www.linkinjob.eu/index.php>

Leto 2014 je bilo v MKL leto nagrad:

- nagrada Združenja splošnih knjižnic za najboljši projekt slovenskih splošnih knjižnic na področju inovativnega strokovnega dela knjižnice: za posvetovanje »Knjižnica, srce mesta: Vrednotenje književnosti za potrebe knjižnic«
- nagrada WEBSI 2014: za spletno stran MKL je knjižnica prejela kar dve nagradi WEBSI: prvo nagrado za najboljšo spletno stran v javnem sektorju ter tretjo nagrado za uredništvo (že v letu 2013 je prejela tudi nagrado Netko 2013)
- priznanje 2014 IBBY Slovenija: za otroški projekt »Poletavci – poletni bralci«
- nacionalna priznanja Jabolka kakovosti 2014: za projekt mobilnosti »Lifelong learning – Public language education for adults in Europe«
- Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, Čopova diploma 2014 za izjemne uspehe na področju knjižničarstva: Simona Resman, pomočnica direktorice za strokovno delo

V Trubarjevi hiši literature je bilo lani 244 prireditev in dogodkov, ki so bili namenjeni odraslim, mladim in otrokom.

#### **1.7 Filmska umetnost**

---

### **1. cilj: Povečati število projekcij, število predvajanih filmov in število gledalcev.**

Javni zavod Kinodvor je bil ustanovljen 26. maja 2008 in od takrat letno povečuje obseg dejavnosti in število obiskovalcev. Ob ustanovitvi so si zadali cilj 50.000 obiskovalcev letno, ga v letu 2010 povišali na 80.000, v letu 2014 pa so v Kinodvoru našli 120.119 gledalcev, ki so obiskali 1.892 javnih filmskih projekcij. Tem je potrebno prišteti še obiskovalce spremljevalnih dogodkov ter dejavnosti, kot so delavnice, brezplačne projekcije v Kavarni, strokovni seminarji, srečanja, konference, ... Pomemben podatek pri obsegu izvajanja javne službe je dejstvo, da je Kinodvor v prvem letu svojega delovanja prikazal 25 filmov v redni ali omejeni distribuciji, v zadnjem letu pa 45

filmov. Poleg teh so sestavni del programa še filmski festivali, posebni dogodki in kinodruženja, pogovori s filmskimi ustvarjalci ali strokovnjaki o filmskih temah, ki so za obiskovalce filma brezplačni, dopoldanske šolske projekcije, ki jih spremljajo filmsko-vzgojne dejavnosti, ustvarjalne delavnice ter prireditve kina na prostem (Ljubljanski grad, Kongresni trg, Kinodvorišče), z opremo Mobilnega kina pa Kinodvor omogoča tudi filmske projekcije LIFFe v Kinu Šiška. Zaradi povečanja zanimanja za program so v Kinodvoru tudi v letu 2014 nadaljevali s programsko shemo, v kateri rednim terminom osrednjega filmskega programa (17.00, 19.00, 21.00) v času visoke sezone dodajo zgodnje popoldanske in pozne večerne termine (15.00 in 23.00) ter dodatne termine ob koncu tedna.

V Kinodvoru s posebnimi programi pridobivajo novo občinstvo: program Za zamudnike ob nedeljah, ko so na sporedu filmi, ki so jih obiskovalci v rednem programu zamudili ali spregledali; Kino v plencah za starše z dojenčki, v katerem filme predvajajo tišje, dvorana je rahlo osvetljena, dovoljeno je tudi hranjenje dojenčkov; Zajtrk pri Kinodvoru, ko poleg projekcije nudijo še topli napitek in sladki priboljšek, otroci pa se udeležijo delavnic v Sezamovem kotičku. Poleg tega so v Kinodvoru v letu 2014 pripravili 68 posebnih dogodkov (svečane predpremiere, premiere, posebni tematski večeri in filmski maratoni, okrogle mize, pogovori z režiserji,...).

V letu 2014 je Kinodvor nadaljeval praznovanje Leto kina: 90 let kina na Kolodvorski, ko so v sodelovanju s številnimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami izvajali projekte, s katerimi so na raznolike načine spodbujali raziskovanje in zavedanje o pomenu filma in kina, razumevanje slovenskega filmskega prostora, tradicijo art kina v Ljubljani,... V okviru praznovanja so se junija na Letnem kinu na Kongresnem trgu z brezplačnimi projekcijami poklonili trem posebnim priložnostim: 100 letnici »potepuha« Charlieja Chaplina s Cirkusom, 2000 letnici Emone z epom Ben Hur in Letu kina z muzikalom Moje pesmi, moje sanje, ki je bil eden najbolj obiskanih filmov v zgodovini ljubljanske kinematografije. Izdali so tudi pomembne publikacije: Kino zemljevid: Zemljevid ljubljanskih kino prizorišč (1896-2014), Moj kino. Dnevnik, Odstiranje pogleda: Spomini, izkušnje, spoznanja avtorice Mirjane Borčič, zbornika Filmi, ki jih nočete videti nikjer drugje kot v kinodvorani in Retroseks: Nekoč v Slogi.

Obisk Kinobalona, Kinodvorovega programa za otroke in mlade, se je v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 občutno zvišal. Našteli so 33.351 gledalcev, od tega 14.540 na 277 rednih in 18.811 na 171 šolskih projekcijah (v letu 2013 so našteli 30.730 gledalcev). Program zaradi pomanjkanja prostora v Kinodvoru izvajajo tudi v dvorani Slovenske kinoteke.

Še vedno je izjemno uspešen tudi program filmske vzgoje za odrasle, ki poteka v okviru programa Filmska srečanja ob kavi, ki so sestavni del Abonmaja za poznejša leta. Filmska srečanja so na sporedu vsak mesec in po ogleda filma ponujajo tudi pogovor z moderatorko Heleno Koder.

Najbolj gledan film lanskega leta je kinetična krimi-komedija Grand Budapest hotel (*The Grand Budapest Hotel*, Wes Anderson; distribucija Blitz Film & Video Distribution), ki je zabeležil kar 8.716 gledalcev in postal tudi najbolj gledan film od ustanovitve Kinodvora, sledi mu film Okus po ljubezni (*Dabba*, Ritesh Batra; distribucija Demiurg) s 4.222 gledalci. Tudi Mala dvorana, ki je prvenstveno namenjena prikazovanju dokumentarcev in otroških filmov, še naprej dokazuje, kako pomemben je izkoristek sicer omejenega prostora za prikazovanje raznolikega programa: v dvorani z 21 sedeži so našteli 3.828 gledalcev na 267 projekcijah. Obiskovalci so v njej najraje gledali film Abeceda (*Alphabet*, Erwin Wagenhofer; distribucija Demiurg), ki je z 2.783 gledalci prispeval levji delež obiska v dvorani, s katero rešujejo prostorsko problematiko. Lanski Film pod zvezdami (24. julija - 16. avgusta), tradicionalni letni kino na Ljubljanskem gradu, katerega soorganizator je Javni zavod Ljubljanski grad, je zaznamovalo mrzlo vreme, zaradi katerega je bila skoraj tretjina projekcij izvedena na nadomestnih predstavah v Kinodvoru. Kljub temu si je filme pod zvezdami ogledalo 10.439 obiskovalcev.

Kinodvor je tudi v letu 2014 gostil dva mednarodna filmska festivala. Na 25. ljubljanskem mednarodnem filmskem festivalu LIFFe, katerega producent je Cankarjev dom, so v primerjavi z letom prej zabeležili porast obiska: na 63 Kinodvorovih projekcijah si je filme ogledalo 7.861

gledalcev (7.333 leta 2013). Posebna omemba velja tudi Kinobalonu na LIFFu: v tej festivalski sekciji se je število gledalcev lani občutno zvišalo – našteli so jih kar 2.319, medtem ko je ta številka v letu 2013 znašala 1.970.

Na 11. Mednarodnem festivalu animiranega filma Animateka, katerega koproducent je Kinodvor, so na 44 projekcijah našteli 4.115 gledalcev, kar v primerjavi z letom 2013 predstavlja rahel upad (4.277 gledalcev).

Obisk Kinobalona, Kinodvorovega programa za otroke in mlade, se je v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 občutno zvišal. Našteli so 33.351 gledalcev, od tega 14.540 na 277 rednih in 18.811 na 171 šolskih projekcijah (v letu 2013 so našteli 30.730 gledalcev). Filmske projekcije spremljajo filmsko-vzgojne dejavnosti kot so strokovni pogovori in ustvarjalne delavnice. Še vedno je izjemno uspešen tudi program filmske vzgoje za odrasle, ki poteka v okviru programa Filmska srečanja ob kavi. Program je sestavni del Abonmaja za poznejša leta, ki smo mu v letu 2013 zaradi razprodanega dopoldanskega dodali še popoldanski termin. Filmska srečanja so na sporedu dvakrat mesečno in po ogledu filma ponujajo tudi pogovor z moderatorko Heleno Koder.

Kinodvor nova občinstva pridobiva z različnimi programskimi cikli: poleg Kinobalona, ki film približa najmlajšim in Abonmaja za poznejša leta, je to še program Za zamudnike ob nedeljah, ko so na sporedu filmi, ki so jih obiskovalci v rednem programu zamudili ali spregledali; Kino v plenica za starše z dojenčki, v katerem filme predvajajo tišje, dvorana je rahlo osvetljena, dovoljeno je tudi hranjenje dojenčkov; Zajtrk pri Kinodvoru, ko poleg projekcije nudijo še topli napitek in sladki priboljšek, otroci pa se udeležijo delavnic v Sezamovem kotičku.

Kinodvor je vsako leto tudi koproducent in soorganizator mednarodnih filmskih festivalov, ki so na tak način deležni podpore MOL za izvedbo svojih filmskih projektov (LIFFe, Animateka, Kino Otok...). V lanskem letu si je na 25. ljubljanskem mednarodnem filmskem festivalu LIFFe, katerega producent je Cankarjev dom, filme na 63 projekcijah v Kinodvoru ogledalo 7.861 gledalcev, kar predstavlja porast v primerjavi z letom 2013. Posebna omemba velja tudi Kinobalonu na LIFFu: v tej festivalski sekciji se je število gledalcev lani občutno zvišalo – našteli so jih kar 2.319, medtem ko je ta številka v letu 2013 znašala 1.970. Na 11. Mednarodnem festivalu animiranega filma Animateka, katerega koproducent je Kinodvor, pa so na 44 projekcijah našteli 4.115 gledalcev.

V letih 2013 in 2014 je Kinodvor izvajal projekt Leto kina ob 90. obletnici kina na Kolodvorski ulici v Ljubljani. V sodelovanju s številnimi kulturnimi ustanovami v mestu je Kinodvor uspešno aktualiziral svojo kot tudi mestno dediščino. S projektom je prispeval k dvigu zavesti o novem pomenu in vlogi kinematografa kot urbanega kulturnega središča ter zanimanje zanj razširili med zelo različna občinstva in ciljne skupine. Kinodvor je v jubilejnem Letu kina film ponovno umestil tudi v dvorane Grand hotela Union – nekdanjega kina Union, ljubljanske Opere – nekdanjega Kina Central in Kina Šiška, junija pa so se na Letnem kinu na Kongresnem trgu z brezplačnimi projekcijami poklonili trem posebnim priložnostim: 100 letnici »potepuha« Charlieja Chaplina s *Cirkusom*, 2000 letnici Emone z epom *Ben Hur* in Letu kina z muzikalom *Moje pesmi, moje sanje*, ki je bil eden najbolj obiskanih filmov v zgodovini ljubljanske kinematografije.

V Letu kina je Kinodvor povečal še svojo založniško dejavnost in izdal pomembne (strokovne) publikacije: *Kino zemljevid: Zemljevid ljubljanskih kino prizorišč (1896-2014)*, *Moj kino. Dnevnik, Odstiranje pogleda: Spomini, izkušnje, spoznanja* avtorice Mirjane Borčič, zbornika *Filmi, ki jih nočete videti nikjer drugje kot v kinodvorani* in *Retroseks: Nekoč v Slogi*. Ob tem je tudi svojo filmsko-razstavno dejavnost razširil iz Galerije na različna prizorišča po Ljubljani in pripravil 10 razstav, med njimi *Kolodvorska ulica – od popotništva do kina* v Slovanski knjižnici, mednarodno premiero fotografske razstave *Nostalgija (Tarkovsky's Nostalgia – The Journey Within)* na Jakopičevem sprehajališču v Tivoliju in *Kino-izložbo* v ljubljanski veleblagovnici Nama.

## **2. cilj: Ljubljana bo do leta 2013 postala filmu prijazno mesto.**

Javni zavod Kinodvor je v sodelovanju z Oddelkom za kulturo izdal brošuro Ljubljana – filmsko mesto. Namen je predstavitev Ljubljane tujim producentom in oglaševalcem. V brošuri slikovno in podatkovno gradivo dopolnjujejo kontakti vseh institucij in drugih organizacij, ki se ukvarjajo s filmom. Na začetku so v brošuri na kratko podane splošne informacije o slovenski zgodovini, pokrajinah, filmski produkciji in kulturi ter možnostih prenočevanja v slovenski prestolnici. Večji del knjižice zavzemajo barvne fotografije znanih in manj znanih ljubljanskih lokacij, zaključni pa se z uporabnimi podatki, na primer o praznikih, vremenu, prometnih povezavah in celo o napetosti električnega omrežja. Knjižica je svojo pot po svetovnih festivalih začela v Cannesu in jo bo nadaljevala po vseh ključnih filmskih festivalih. Oddelek za kulturo daje tudi vse informacije v zvezi s podatki, ki so v brošuri. Oddelek za kulturo je prevzel tudi koordinacijsko vlogo pri izdaji dovoljenj za snemanje in s tem olajšal pridobivanje dovoljenj vsem, ki želijo posneti film na območju MOL. Iskanje ustreznih rešitev za lažje pridobivanje dovoljenj za filmska snemanja na javnih površinah MOL terja več sredstev, kot pa je trenutno zagotovljenih v okviru proračuna MOL. MOL zastavljeni cilj uresničuje tudi s pomočjo pri iskanju in zagotavljanju začasnih prostorov, ki jih potrebujejo pri snemanju.

## 1.8 Mediji

---

**Cilj: Spodbuditi večjo zastopanost kulture v vseh medijih, in sicer tako na ravni informacij, kritik, refleksij kot na ravni promocije vrhunske in kakovostne kulturne produkcije.**

MOL in Ministrstvo za kulturo sta v času, ko je Ljubljana nosila Unescov naslov svetovna prestolnica knjige 2010 spodbudila in sofinancirala Poglede, štirinajstdnevnik za umetnost, kulturo in družbo, ki ga izdaja založniška hiša Delo. Vse tri strani, ki so sodelovale v tem uspešnem projektu, so se zavezale k nadaljnjemu sodelovanju vsaj do marca 2016.

Založniška hiša Delo je v letu 2014 izdala 24 številčk Pogledov, od tega 3 dvojne; povprečen obseg posamezne številke je bil 24 strani, 2 dvojni številki sta izšli v obsegu 40 strani, 1 dvojna številka pa v obsegu 32 strani. Za Poglede je pisalo več deset avtorjev različnih generacijskih in strokovnih profilov, ki so zajeli večino področij umetniškega in kulturnega dogajanja v Sloveniji in po svetu (film, sodobna in klasična glasba, televizija, gledališče, strip, literatura, knjiga, strokovna publicistika, vizualne umetnosti).

V letu 2014 je bila povprečna tiskana naklada 6.000 izvodov, skupno so natisnili 126.000 izvodov. Povprečno število naročnikov na številko je bilo 1.771, dosežena povprečna prodajna cena je bila 3,13 eura. Poglede so distribuiral na 320 prodajnih mestih in so bili dostopni na celotnem slovenskem kulturnem prostoru, nekaj pa tudi v tujini.

## 2. JAVNI ZAVODI S PODROČJA KULTURE V MOL

**Cilj: Delovanje javnih zavodov, katerih ustanovitelj je MOL, se v naslednjem obdobju glede na kakovost programov in poslovanje najmanj ohranja na ravni iz leta 2011, pri čemer si javni zavodi prizadevajo za zviševanje števila obiskovalcev in deleža lastnih sredstev znotraj vseh prihodkov.**

<b>MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Število zaposlenih	217	219	221	219
Obseg knjižnične zbirke	1.656.637	1.668.624	1.694.270	1.689.903
Število dogodkov	3.211	3.590	3.555	3.694
Število obiskovalcev	1.641.966	1.694.547	1.702.454	1.675.543
Število knjižnic in izposojališč Potujoče	23 MOL, 13 druge občine, 47 postajališč Potujoče k.	23 MOL, 13 druge občine, 47 postajališč Potujoče k.	23 MOL, 13 druge občine, 47 postajališč Potujoče k.	23 MOL, 13 druge občine, 47 postajališč Potujoče k.
Prirast knjižničnega gradiva	90.567	78.984	80.892	78.661
Število obiskovalcev spletne strani	705.002	755.403	1.174.696	467.834
Število izposoj	4.720.206	4.759.762	4.705.492	4.622.972
Prihodki	8.832.426 €	8.682.716 €	8.545.510 €	8.509.134 €
Odhodki	8.654.364 €	8.537.147 €	8.323.753 €	8.385.025 €
Delež lastnih prihodkov	11,26%	10,99%	11,00%	10,99%
<b>FESTIVAL LJUBLJANA</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Število zaposlenih	23	23	25	22
Število prireditev	284	353	263	225
- od tega prireditve Festivala	138	226	175	156
Število obiskovalcev	155.390	148.950	69.000	93.027
- od tega prireditve Festivala	66.000	67.000	52.000	62.577
Prihodki	4.489.674 €	3.661.520 €	4.132.590 €	3.569.248 €
Odhodki	4.488.437 €	3.660.571 €	4.132.161 €	3.563.613 €
Delež lastnih prihodkov	58,87%	51,29%	44,60%	40,00%
<b>KINODVOR</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Število zaposlenih	12	12	12	12
- od tega financiranih iz lastnih sredstev	6	6	6	6
Število projekcij	1.734	2.240	1.941	1.892
- od tega Kinobalon	293	473	418	448
Število obiskovalcev	96.364	121.054	122.781	120.119
- od tega Kinobalon	20.402	27.666	30.730	33.351
Število prodanih vstopnic	88.507	110.160	108.000	107.731
Prihodki od prodanih vstopnic	346.625	380.660	329.868	363.750
Prihodki	1.050.939 €	1.098.429 €	1.148.481 €	1.182.110 €
Odhodki	1.019.660 €	1.098.250 €	1.105.917 €	1.176.637 €
Delež lastnih prihodkov	45,40%	51,00%	54,00%	55,00%

<b>CENTER URBANE KULTURE</b>				
<b>KINO ŠIŠKA</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Število zaposlenih	8	9	9	9
- od tega za določen čas	8	9	9	9
Število dogodkov	248	290	291	278
- od tega osnovni program	105	119	101	103
Število obiskovalcev	64.946	66.227	69.536	95.137
Število prodanih vstopnic	40.703	34.113	25.735	38.129
Zasedenost prizorišč	77%	73%	79%	71%
Prihodki	1.594.940 €	1.683.291 €	1.450.933 €	1.787.784 €
Odhodki	1.648.322 €	1.659.196 €	1.449.346 €	1.784.534 €
Delež lastnih prihodkov	45,60%	47,00%	40,00%	34,23%
<b>MUZEJ IN GALERIJE MESTA</b>				
<b>LJUBLJANE</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Število zaposlenih	44	44	44	44
Obseg zbirke	54.484	57.737	60.336	62.030
Število razstav	62	54	39	47
Število vseh dogodkov	1.359	1.298	937	1.327
Število obiskovalcev	133.270	93.713	75.645	109.748
Prihodki	4.211.924 €	3.594.207 €	3.602.305 €	3.193.587 €
Odhodki	4.179.716 €	3.570.529 €	3.591.236 €	3.153.818 €
Delež lastnih prihodkov	13,40%	10,02%	14,50%	9,45%
<b>PIONIRSKI DOM</b>				
<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	
Število zaposlenih	29	27	28	29
Število vpisanih v dejavnost	1.040	1.056	1.281	1.413
Vpisanih v kulturnovzgojne programe	500	568	780	889
Število prireditev	354	342	221	275
- od tega javna služba	269	285	139	207
Število obiskovalcev	62.902	63.965	94.414	87.600
- od tega javna služba	38.382	39.385	71.070	71.940
Prihodki	1.040.773 €	1.008.790 €	1.015.711 €	1.065.642 €
Odhodki	1.039.518 €	1.007.037 €	1.011.359 €	1.056.066 €
Delež lastnih prihodkov	49,70%	48,63%	49,90%	47,60%
<b>LJUBLJANSKI GRAD</b>				
<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	
Število zaposlenih	31	33	33	33
Število prireditev	219	344	362	379
- programske prireditve	102	197	227	206
- nekomercialne prireditve	51	56	43	56
- komercialne prireditve	66	91	92	117
Prevoz z vzpenjačo - vstopnice	235.378	262.326	273.669	318.009
Število obiskovalcev kult.-um. progr.	222.385	----	387.986	417.854
Število obiskovalcev	----	952.738	1.016.829	1.129.049



Prihodki	2.090.788 €	2.794.713 €	3.115.110 €	3.182.349 €
Odhodki	2.077.347 €	2.785.748 €	3.104.702 €	3.172.971 €
Delež lastnih prihodkov	63,51%	70,40%	68,68%	68,30%

#### **MESTNO GLEDALIŠČE**

<b>LJUBLJANSKO</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Število zaposlenih	109	107	105	106
	11+2 bralnih		13+9 bralnih	12+9 bralnih
Število premier	upriz.	10	upriz.	upriz.
Število predstav	423	396	416	438
Število obiskovalcev	96.204	86.096	85.374	93.087
Število prodanih vstopnic	73.741	68.277	67.693	70.862
Prihodki	5.332.339 €	5.102.950 €	4.650.778 €	4.775.068 €
Odhodki	5.095.826 €	4.718.965 €	4.634.350 €	4.468.955 €
Delež lastnih prihodkov	18,74%	18,19%	18,00%	18,20%

#### **SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE**

	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Število zaposlenih	65	65	61	59
Število premier	7	8	10	8
Število dogodkov	303	274	319	282
Število gostovanj	62	73	84	83
- od tega v tujini	21	38	37	18
Število obiskovalcev	48.000	42.805	44.123	45.668
Število prodanih vstopnic	16.044	32.723	37.847	35.371
Prihodki	2.995.164 €	2.923.387 €	2.790.129 €	2.713.765 €
Odhodki	2.972.091 €	2.845.564 €	2.788.343 €	2.700.806 €
Prihodek na trgu	321.431 €	305.265 €	372.820 €	279.770 €
Delež lastnih prihodkov	10,46%	10,50%	13,70%	10,31%

#### **LUTKOVNO GLEDALIŠČE**

<b>LJUBLJANA</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	
Število zaposlenih	61	61	58	58
Število premier	11	10	16	16
Število ponovitev iz prejšnjih sezon	32	35	34	35
Število vseh prireditev	908	899	1.174	1.140
Število obiskovalcev	115.116	107.996	127.340	134.048
Število prodanih vstopnic	98.541	92.235	107.167	97.922
Prihodki	3.007.075 €	3.327.977 €	3.130.567 €	3.188.971 €
Odhodki	3.004.952 €	3.325.803 €	3.130.119 €	3.183.955 €
Delež lastnih prihodkov	19,29%	20,56%	24,12%	17,79%

#### **MEDNARODNI GRAFIČNI**

<b>LIKOVNI CENTER</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Število zaposlenih	12	12	10,5	10,5
Obseg zbirke	9.504	9.637	10.497	10.912
Število razstav	12	19	22	13
Število vseh dogodkov	30	189	269	198

Število obiskovalcev	20.646	19.002	34.987	10.054
- od tega grafični bienale	12.961	0	25.630	0
Prihodki	733.266 €	707.654 €	891.372 €	637.116 €
Odhodki	704.694 €	678.653 €	889.125 €	618.911 €
Delež lastnih prihodkov	12,15%	19,64%	24,76%	13,26%

### 3. STRATEŠKI CILJ IN UKREPI NA PODROČJU LJUBITELJSKIH KULTURNIH DEJAVNOSTI

#### **Cilj: Boljša umestitev ljubiteljske kulture v kulturno podobo Ljubljane.**

MOL sofinancira ljubiteljske kulturne dejavnosti preko Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Območne izpostave Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: JSKD, OI Ljubljana). Na ta način MOL podpira razvoj tistega segmenta kulture, ki je vezan na širši krog ustvarjalcev in uporabnikov kulturnih dobrin. JSKD, OI Ljubljana je v letu 2014 bil sofinanciran v znesku 532.000 eurov.

JSKD, OI Ljubljana je v okviru Javnega programskega razpisa za izbor kulturnih programov in projektov v letu 2014 ter triletnega programskega financiranja namenil 458.350 eurov za sofinanciranje programov in projektov kulturnih društev in njihovih zvez. Podpora dejavnostim kulturnih društev, skupin in drugih ljubiteljskih organizacij sodi med trajne naloge MOL na področju kulture, vključevanje ljubiteljske kulture v umetniške programe na javnih površinah – koncerti po Ljubljani, Po Prešernovih stopinjah, kakor tudi vključevanje kulturnih društev in posameznikov v programe četrtinskih skupnosti – nastopi in predstavitve po domovih za starejše in v /ob/ atraktivnejših prostorih četrtne skupnosti, prva realizacija tedna ljubiteljske kulture TLK 2014 – zasaditev simbolnega drevesa v Šmartinskem parku in celodnevna prireditev na ploščadi Metelkova (ustvarjalne delavnice – gledališče/glasba/ples/likovno področje, povorka instrumentalnih zasedb, nastop različnih orkestrów in folklornih skupin) konkretizirajo umestitev ljubljanske ljubiteljske kulture v kulturno podobo MOL.

JSKD, OI Ljubljana je v preteklem letu izvedel program skladno z zastavljenimi cilji na različnih umetnostnih področjih. V skladu z letnimi programskimi cilji so bile izvedene aktivnosti tudi na področju kulturne vzgoje in izobraževanja. Območna izpostava je dodatno spodbujala/motivirala/seznanjala ljubljanske osnovne šole s projektom kulturna šola. Naziv kulturna šola 2014 je prejela OŠ Ledina.

Uspešna realizacija letnih programskih ciljev prispeva k boljši umestitvi ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v celotno kulturno podobo MOL. JSKD, OI Ljubljana je v razstavnem prostoru na Metelkovi (nekdanja vojaška vstopna stavbica) predstavila projekt Emona 2000 – razstava stripov in ilustracij na temo Emona 2000 in likovno razstavo Rimski imperij – zrcalo globaliziranega sveta, s čimer se je vključila v bogato kulturno dogajanje ob praznovanju 2000 letnice Emone.

### 4. SRATEŠKI CILJI IN UKREPI NA PODROČJU VARSTVA KULTURNE DEDIŠČINE

#### **1. cilj: Povečati stopnjo varovanja dediščine in izboljšati njeno upravljanje.**

V skladu z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12 in 111/13) je pripravljen Načrt upravljanja Arheoloških parkov Emona. Namen načrta upravljanja je zagotoviti varstvene in razvojne ukrepe in aktivnosti novega Arheološkega parka, ki se razvija na lokaciji, ter določiti strateške in izvedbene usmeritve za celovito ohranjanje spomenika. Glede na ovrednotenje kulturnega pomena najdišč in analize ogroženosti lokacij, so

pripravljene smernice za varstvo in razvoj kulturnega spomenika, kar bo omogočalo trajnostni razvoj spomenika.

Načrt vsebuje izhodišča in strategije za dolgoročno upravljanje in vzdrževanje najdišča. Na podlagi analize obstoječega stanja so predvidene strateške možnosti razvoja kulturnega spomenika. Načrt upravljanja je bil sprejet na 28. seji Mestnega sveta MOL 16. septembra 2013.

Za izvajanje načrta upravljanja je bil v Muzeju in galerijah mesta Ljubljana v letu 2014 na novo zaposlen strokovnjak – arheolog konservator.

## **2. cilj: Vzpostaviti celovito prezentacijo Ljubljane od prazgodovine do srednjega veka in situ.**

Novembra 2012 je bila v na novo poimenovanem Chopinovem prehodu (med Plečnikovim podhodom in severnim obzidjem Emone) odprta nova muzejska postavitvev o dediščini Emone, poimenovana »iEmona«. Gre za projekt, ki vsebinsko zaključuje izkopavanja na Kongresnem trgu, povezuje arheološko pot EMONA - po rimski Ljubljani in pomeni prvo od treh načrtovanih točk, ki bodo v javnem prostoru domače in tuje obiskovalce Ljubljane razveseljevali z doživetji in novimi znanji o bogati preteklosti naše prestolnice.

Za prenavo Kongresnega trga in revitalizacijo arheoloških parkov je Mestna občina Ljubljana v soboto, 1. decembra 2012, v italijanskem mestu Gubbio prejela prestižno mednarodno arhitekturno nagrado Gubbio.

V letu 2014 je bila v sklopu projekta Emona 2000 v Razglednem stolpu Ljubljanskega gradu postavljena stalna razstava »iEmona«, ki z vizurami in pogledom na mesto prikazuje glavne poselitvene preseke v razvoju Ljubljane s posebnim poudarkom na prostorskih danostih in urbanizmu ter usmerja obiskovalce na lokacije v mestu.

## **3. cilj: Zaključek konservatorsko-restavratorskih del in arheoloških raziskav na Ljubljanskem gradu.**

Realizacija tega cilja je predvidena v obdobju 2013-2015. V letu 2013 in v letu 2014 so bila zaključena dela na obnovi fresk v kapeli sv. Jurija na Ljubljanskem gradu. S tem so bila zaključena vsa restavratorsko-konservatorska dela na poslikavah v Ljubljanskem gradu.

## **4. cilj: Na območju starega letališča Moste zagotoviti sodobno prezentacijo letalstva in zgodovine ljubljanskega letališča.**

30. oktobra 2014 je bil objavljen Javni razpis za izbiro zasebnega partnerja za obnovo nekdanjega Starega letališča Ljubljana, na katerega se ni prijavil nihče. 4. februarja 2015 je bil objavljen Javni poziv promotorjem k oddaji vloge o zainteresiranosti za izvedbo projekta obnove Starega letališča Ljubljana, na katerega je prispela ena vloga.

## **5. cilj: Zagotovitev dostopnosti in ustrezne prezentacije hiš in prostorov pomembnih Slovencev.**

V letu 2013 je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje za obnovo Plečnikove hiše in izpeljan razpis za izvajalca. Dela so se pričela septembra 2013, zaključek je predviden marca 2015. Z Ministrstvom za kulturo je bila podpisana pogodba o sofinanciranju operacije Plečnikova hiša iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (delež sredstev v višini 1.318.557 eurov).

## 5. KULTURA V JAVNEM PROSTORU

---

### 5.1 Javne plastike in kultiviranje javnih površin s kakovostnimi umetniškimi dogodki

---

#### 1. cilj: Dvig kakovosti javnih plastik v javnem prostoru.

Cilj je dolgoročen. Standardi postavljanja javnih plastik so bili oblikovani leta 2009 in v prihodnjih letih ostajajo enaki. Maja 2014 je prišlo do realizacije postavitve portretne skulpture pesnika Petra Petrovića Njegoša ob 200 letnici rojstva. Veleposlaništvo Črne gore smo povezali z arhitektom Rokom Žnidaršičem, ki je spomenik umestil v prostor in obenem uredil degradirani park/parkirišče ob Njegoševi cesti. V celoti je šlo za donacijo, mesto pa je hkrati dobilo novo urejeno parkovno površino in kvalitetno postavljen spomenik. Jeseni je bil ob Pot spominov in tovarištva postavljen portret Petra Božiča, ki je delo akademskega kiparja Mirsada Begića. Idejna zasnova podstavka in predlog lokacije postavitve je delo arhitekturnega biroja Medprostor. Gre za dodano vrednost Poti spominov in tovarištva, ki je ena bolj frekventnih mestnih lokacij, in za dejstvo, da spomenik ni postavljen v mestno središče, kjer je spomenikov že veliko.

#### 2. cilj: Dvig kakovosti grafitarske umetnosti in njeno premišljeno umeščanje v urbani prostor.

Konec leta 2011 je MOL objavil seznam trinajstih lokacij v mestu, ki so namenjene grafitiranju in so od leta 2012 uspešno služile svojemu namenu. Zaradi narave grafitarske umetnosti in grafitiranja je spremembe na za to urejenih površinah težko kvantitativno spremljati. Bolj bistveno je, da mesto prisluhne potrebam mlade urbane populacije in ji omogoči ustvarjalno izražanje. Cilj je dolgoročen. Do leta 2014 se število lokacij ni spreminjalo.

#### 3. cilj: Povečati kakovost umetniških dogodkov na javnih površinah.

Cilj je dolgoročen in povezan z razpisnimi kriteriji, ki spodbujajo prijavitelje k izvedbi kakovostnih umetniških projektov na zunanjih javnih površinah MOL. Pri tem sodelujemo tudi z javnim zavodom Turizem Ljubljana.

Na Kongresnem trgu se je 9. junija 2014 z gledališko predstavo Skopuh v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega, začel šesti festival Junij v Ljubljani 2014. Kongresni trg je bil do 21. junija 2014 prizorišče skoraj tridesetih brezplačnih vrhunskih gledaliških, plesnih in glasbenih predstav za vse generacije. Program je sleherni večer ponujal vrhunske predstave, od najrazličnejših zvrsti gledališča in sodobnega plesa do glasbe. Dopoldnevi so bili namenjeni našim najmlajšim, popoldnevi pa lahkotnejšim plesnim in glasbenim stvaritvam. Festival je bil tako v dopoldanskem kot tudi popoldanskem in večernem delu dobro obiskan, vendar je zaradi slabega vremena in Svetovnega nogometnega prvenstva, ki je potekalo v istem času, bil viden manjši upad števila obiskovalcev. Kljub temu je izpolnil enega izmed glavnih ciljev promovirati vrhunske gledališke, plesne in glasbene dogodke za najširše ciljne publike.

Prenova Kongresnega trga je v letu 2011 prinesla novo izjemno prizorišče tudi za izvedbo programa Ljubljana Festivala. Poleg tega, da omogoča širjenje festivalskega duha po mestu, zavedanje, da tak projekt sploh obstaja v njem, in dragoceno promocijo za celoten program, Kongresni trg omogoča izjemno širokemu krogu ljudi spremljanje prireditev tako imenovane visoke kulture in njeno popularizacijo, s čimer poskrbimo, da ne ostaja hermetično zaprta le za ozek krog njenih zvestih ljubiteljic in ljubiteljev. Omogočeno je tudi izvajanje drugačne cenovne politike in uvedba stojšč, zato si lahko vrhunske prireditve ogledajo družine z otroki, mladi, ljudje z nizkimi prihodki in drugi. Prireditve v okviru Ljubljana Festivala, ki potekajo na Kongresnem trgu, pripomorejo k pridobivanju občinstva in k še večji siceršnji živahnosti naše prestolnice in k njenemu turističnemu obisku. V letu 2014 so tam potekali kar štirje dogodki: Poletna noč, Carmina Burana, Verdijev Rekvjem in Ogenj & led.

Na področju urbanih intervencij v javni prostor velja izpostaviti projekt umetniških rezidenc (Mural Arts Residency), ki jih Kino Šiška vodi in organizira v okviru mednarodnega multidisciplinarnega projekta "What's the deal?" (WTD). V letu 2014 je finski umetnik Pallo Ollap unikatno poslikal steno v središču mesta, na fasadi stavbe Upravne enote Ljubljana – Izpostava Vič-Rudnik. V letu 2015 pa je sledila že druga umetniška rezidenca. Hrvaški umetnik Miron Milić je poslikal steno Mahrove hiše pri Ljubljanski tržnici. V podhodu Kina Šiška je potekal že drugi grafiti jam Med štirimi stenami avtorske skupine 1107.

## **5.2. Center Rog**

---

**1. cilj: Izboljšanje infrastrukturnih pogojev za ustvarjalce in producente na področju likovnih umetnosti, arhitekture in oblikovanja ter drugih kreativnih industrij s ciljem, da se poveča produkcija na teh področjih in zviša kakovost projektov.**

Pripravljena je projektna dokumentacija za obnovo stavbe Rog in pridobljeno gradbeno dovoljenje. Iščemo možnosti za pridobitev sofinancerskega deleža za izvedbo investicije.

**2. cilj: Sistematična podpora in razvoj dejavnosti s področja likovnih umetnosti, arhitekture in oblikovanja ter drugih kreativnih industrij.**

S programsko naravnostjo RogLaba omogočamo dostopnost produkcijskih orodij; spodbujamo ustvarjalne rabe 3D-tehnologij; podpiramo ustvarjalce na njihovi profesionalni poti; omogočamo interdisciplinarno sodelovanje in prenos znanj; spodbujamo raziskovalno in k inovacijam naravnano ustvarjalnost; krepimo povezave med ustvarjalnimi dejavnostmi in podjetništvom; razvijamo projekte, ki obravnavajo aktualne izzive urbanega okolja ter aktualne teme v arhitekturi in oblikovanju, s poudarkom na družbeni in okoljski odgovornosti.

V letu 2014 so v RogLabu vsak torek potekala usposabljanja za samostojno rabo RogLabove infrastrukture (3D tiskalnika, laserskega rezalnika, CNC rezkalnika, preše za majice, digitalnega vezilnega stroja in rezalnika folij). Vsak ponedeljek in sredo so potekali Odprti termini, katerih namen je praktična uporaba znanj pridobljenih na usposabljanjih in splošno informiranje o 3D tehnologijah, pilotskem projektu RogLab in njegovih storitvah. Ob četrkih so potekali izobraževalni programi partnerjev s področja 3D modeliranja, 3D skeniranja, sodobnih materialov in tehnologij. Enkrat mesečno je ob sobotah potekal program za otroke - otroške ustvarjalnice, kjer udeleženci pod mentorstvom priznanih ustvarjalcev in ustvarjalk s pomočjo novih tehnologij oblikovali in izdelovali konkretne predmete in jih po končanem delu odnesli domov. V sodelovanju z Osnovno šolo Tone Čufar je RogLab izvedel serijo 8 tehničnih dni v okviru šolskega učnega programa. Mednarodno sodelovanje v okviru projekta modnega in produktnega oblikovanja za gibalno ovirane uporabnike DESIGN (DIS)ABILITY z Open Style Labom s Tehnološkega inštituta v Massachussettsu. Skupaj z ameriškimi partnerji je RoLab izvedel mednarodni poziv oblikovalcem in inženirjem za sodelovanje v spletnem razvojem procesu in na enotedenski delavnici v Ljubljani v letu 2015 z namenom razviti funkcionalne prototipe za tri konkretne uporabnike.

**3. cilj: Zagotovitev trajnejših in stabilnih pogojev za razvoj področja kreativnih industrij v MOL.**

Program RogLaba je zasnovan na sodelovanju z zasebnimi podjetji, nevladnimi organizacijami ter s kulturnimi, z raziskovalnimi in izobraževalnimi ustanovami. Partnerska mreža zagotavlja izvajanje dogovorjenega programa in aktivnosti, optimalno izkoriščenost vzpostavljene javne kulturne infrastrukture, vključitev čim širšega kroga strokovne in splošne javnosti, obenem pa omogoča prenos znanj, izkušenj ter dopolnjevanje infrastrukture in sinhronizacijo dejavnosti znotraj partnerske mreže.

V zvezi z aktivnostmi v letu 2014 velja izpostaviti zlasti naslednje:

- razvoj evropskega projekta Tangible Futures v sodelovanju z lokalnimi in mednarodnimi partnerji, ki pa žal ni prejel financiranja v programu Kreativna Evropa;
- uspešno so pridobljena sredstva za projekt DESIGN (DIS)ABILITY pri veleposlaništvu ZDA;
- vodja RogLaba Meta Štular je postala članica vladne delovne skupine za razvoj področja kreativnih industrij.

#### **4. cilj: Razvoj produktov z dodano kulturno vrednostjo.**

Razstava letne produkcije RogLaba, na kateri so predstavljeni izbrani prototipi, ki jih je RogLab razvijal v sodelovanju s programskimi partnerji. Raznolikost prototipov odseva tako pestrost tem, kot tudi interes za testiranje zmožnosti raznolike tehnologije na področju hitrega prototipiranja, ki jih ponuja izdelovalniška delavnica RogLaba. Razstava je bila predstavljena decembra 2013 in januarja 2014 v Ljubljani ter novembra 2014 v Mariboru.

V letu 2014 je RogLab začel razvijati daljnoročen projekt modnega in produktnega oblikovanja za gibalno ovirane uporabnike DESIGN (DIS)ABILITY. Projekt se je začel z mednarodnim kreativnim izzivom, na katerem sta bili nagrajeni dve slovenski oblikovalki, Petja Zorec za oblikovanje pelerine in Linda Ogrizek za oblikovanje rokavic. Na ta način je RogLab pridobil dva nova prototipa. V sodelovanju s Fakulteto za arhitekturo UL in New York City College of Technology - CUNY, je jeseni 2014 potekala mednarodna arhitekturna delavnica Oblika - volumen - detajl, katere rezultat so bili prototipi prostirskih sistemov izdelanih s pomočjo naprednih 3D tehnologij.

Animirani film Kolo je rezultat niza ustvarjalnic, ki so jeseni 2014 potekale v RogLabu. Otroci z Osnovne šole Tone Čufar so se poglobili v zgodbo najstarejšega lesenega kolesa z osjo na svetu, ki ga hrani Mestni Muzej Ljubljana. Pod mentorstvom umetnikov, kustosinje in učiteljic so otroci izdelali domišljjsko zgodbo o tem, kako je pred 5200 leti kolo nastalo, in jo realizirali v animiranem filmu.

#### **5. cilj: Dvig zanimanja deležnikov za razvojne projekte na področju arhitekture, oblikovanja in drugih kreativnih industrij.**

RogLab je namenjen širokemu krogu uporabnikov – študentom in profesionalnim ustvarjalcem na področjih oblikovanja, arhitekture in vizualnih umetnosti, podjetjem, inovatorjem, raziskovalcem, ljubiteljskim ustvarjalcem, malim radovednežem, prebivalcem in obiskovalcem Ljubljane. RogLab je v letu 2014 pridobil tri nove partnerje. Organizirana so bila predavanja, ki so kontekstualizirala ciljna področja RogLaba na področju modnega oblikovanja, interneta stvari, prostorskih sistemov in 3D tehnologij, arhitekture ter industrijske kulturne dediščine. S ciljem prihodnjega sodelovanja se je RogLab predstavil različnim osnovnim šolam, Javnemu zavodu Mladi zmaji, javnemu zavodu Cene Štupar, idr.

#### **6. cilj: Izvedba pilotnega projekta Rog.**

V okviru razvojnega projekta Second Chance smo v letu 2012 pripravili pilotni projekt za bodoči Center Rog. RogLab je zasnovan kot produkcijski, izobraževalni in predstavitveni prostor v kontejnerskem objektu skupne površine 30 m<sup>2</sup>. Deluje kot mini vozlišče ustvarjalnih delavnosti, s poudarkom na dostopnosti produkcijskih orodij. RogLab smo odprli 12. oktobra 2012. Vsi, ki so zainteresirani, lahko spremljajo RogLabove novice na spletni strani: [www.roglab.si](http://www.roglab.si).

## **6. MEDPODROČNO SODELOVANJE**

---

### **6.1 Kulturno-umetnostna vzgoja**

---

**1. cilj: Zagotoviti večji obseg kakovostnih programov in boljšo dostopnost vsebin kulturne vzgoje, namenjenih otrokom in mladim med 12. in 18. letom na vseh področjih umetnosti na**

## **način, da bo vsak otrok in mladostnik v MOL do leta 2015 letno obiskal vsaj en dogodek, ki je umeščen v program kulturne vzgoje.**

Javni zavodi in nevladne organizacije s področja kulture (Lutkovno gledališče Ljubljana, Kinodvor, Slovensko mladinsko gledališče, Mestno gledališče ljubljansko, Kino Šiška in zavod Bunker) so v letu 2010 pričeli z izvajanjem KUL abonmaja, ki je namenjen mladim od 15. leta starosti. V štirih letih se je ponudba KUL abonmaja precej razširila in vključuje različne ustanove in izvajalce (10 v letu 2014), s katerimi abonentom omogočajo spoznavanje različnih zvrsti umetnosti in kulture (glasba, gledališče, ples, likovne umetnosti, kulturna dediščina). Abonma te sezone sestavlja 12 dogodkov po dostopni ceni 23 eurov. V sezoni 2013/14 je imel KUL abonma 249 abonentov, v sezoni 2014/15 jih ima 198.

Javne zavode in nevladne organizacije preko neposrednih pozivov in javnih razpisov spodbujamo k pripravi programov in projektov, ki so namenjeni mladim od 12. leta starosti.

V okviru programa filmske vzgoje, ki ga od leta 2008 izvaja Kinodvor ob podpori Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje omogočamo brezplačne filmske projekcije in dodatne filmsko-vzgojne dejavnosti za predšolske otroke, učence tretjih razredov in učence zadnje triade osnovnih šol. V letu 2014 je v programu sodelovalo 5.347 otrok, od tega 1.749 predšolskih, 1.560 učencev tretjih razredov in 2.038 učencev zadnje triade.

V letu 2014 smo nadaljevali s podporo projektu BiTeater, ki združuje mlade gledališke režiserje, ki v zaostrenih pogojih delovanja kulture ne pridejo do uprizoritvenih možnosti. Na ta način mladim ustvarjalcem na področju gledališča omogočamo postavitev predstave v profesionalnem gledališču, ob strokovni in tehnični podpori Lutkovnega gledališča Ljubljana in Dijaškega doma Ivana Cankarja. Gre za nizkopračunske produkcije mladih ekip, ki vadijo projekte v prostorih DIC-a, tehnična produkcija in izvedba predstav pa se odvija v Kulturnici LGL na Židovski stezi. Kulturnica LGL tako postaja center za nove in mlade gledališke prakse s področja lutkovnega gledališča, pa tudi vseh ostalih uprizoritvenih oblik. V letu 2014 so mladi ustvarjalci uprizorili 5 predstav, in sicer: Zdrava predstava (Nika Bezeljak, Nina Šorak), Junak našega časa (rež. Zala Sajko), P. Turrini: Lov na Podgane (rež. Jernej Kobal), Ampak to nima nobene zveze s Proustom (rež. Nina Eva Lampič) in Hamletovanje (rež. Tjaša Črnigoj).

Festival Ljubljana je v okviru 62. Ljubljana Festivala že tretjič v sodelovanju s priznanimi strokovnjaki in umetniki organiziral brezplačne tematske delavnice za otroke in mladostnike. Na njih so se spoznavali in nadgrajevali svoje znanje o likovni umetnosti, glasbi, petju, plesu. Omogočili so jim tudi srečanje z nastopajočimi na poletnem festivalu in ogled prireditev. Poseben poudarek je bil na vključevanju otrok in mladostnikov iz socialno šibkega okolja. Festival Ljubljana v okviru svoje dejavnosti že 22 let organizira glasbeni cikel Mladi virtuoz, ki je posvečen ustvarjalnosti mladih glasbenikov, ki so že okusili tako domače kot tuje glasbene odre ter dosegli zavidljive rezultate na različnih pomembnih glasbenih tekmovanjih. Vsi koncerti, ki potekajo v Viteški dvorani Križank, so brezplačni. Koncerte posname tudi Radio Slovenija in posnetke predvaja na 3. programu ARS. Vsak december v Viteški dvorani potekajo tudi praznični koncerti, na katerih nastopajo najmlajši gojenci glasbene šole Ljubljana Moste-Polje in praznično obarvajo glasbeno podobo mesta z božično-novoletnim sporedom.

## **2. cilj: Izboljšati dostopnost do izbranih vrhunskih umetniških dogodkov, namenjenih otrokom in mladim, v produkciji poklicnih kulturnih ustanov in nevladnih organizacij.**

MOL je bil v letu 2009 pobudnik izvedbe ljubljanskega festivala kulturno-umetnostne vzgoje Bobri. Namen festivala je čim večjemu številu otrok v MOL omogočiti dostop do kakovostnih vsebin kulturne vzgoje, ustvarjalce na tem področju pa spodbuditi k pripravi takšnih vsebin. Šesti festival Bobri, ki je potekal od 25. januarja do 8. februarja 2014 je imel tokrat kar dve vodilni temi, s katerimi smo se pridružili praznovanju dveh pomembnih obletnic za Ljubljano, Emoni 2000 in Letu kina: 90 let kina na Kolodvorski. Osnovno ogrodje festivala so ostale gledališke, glasbene in filmske

predstave, dogodki v muzejih in galerijah ter knjižnicah. Koncept festivala je ostal enak: dopoldanske predstave in prireditve so bile namenjene skupinam iz vrtcev in šol, popoldanske pa individualnim ogledom; vsak dogodek je bil sestavljen iz treh sklopov – priprava na dogodek, dogodek in refleksija (delavnica), s čimer otrokom omogočimo poglobljeno spremljanje in izkušnjo. Da je festival Bobri med otroki, starši, vzgojitelji in učitelji izjemno priljubljen dokazuje dejstvo, da so vstopnice pošle v dveh dneh. Izvršna producenta festivala sta bila Slovensko mladinsko gledališče in Kinodvor. Ob festivalu Bobri 2014 je izšla programska knjižica, ki zajema vse dogodke festivala in je tudi odličen vodnik skozi kulturne prireditve za otroke v Ljubljani. Bobrov dnevnik, ki otrokom omogoča refleksijo na kulturne dogodke, ki so jih obiskali v okviru festivala, pa je odličen pripomoček vzgojiteljem, učiteljem in staršem za poglobljeno spoznavanje kulture.

Sodelovanja z okoliškimi občinami še nismo vzpostavili.

V mesecu oktobru je v sodelovanju z Javnim zavodom Mladi zmaji, javnim zavodom Kino Šiška in Športnim centrom UrbanRoof ter v organizaciji Četrtnega mladinskega centra Šiška potekala javno družabno kulturna prireditev »Festival ŠiškaFejst – mesto in kultura mladih«, pred Kino Šiška. Na festivalu so potekale delavnice na temo urbanih športov in kulture mladih: DJdelavnica, breakdancing, skate, grafitiranje, izdelovanje značk itd. Prireditve se je udeležilo do 100 mladih, njihovih staršev in prebivalcev MOL.

Festival Bobri v številkah:

<b>FESTIVAL BOBRI</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Skupaj predstav	46	64	65	62	66	70
Skupaj filmov	1	9	12	13	14	18
Skupaj delavnic	3	16	17	59	47	69
<b>Skupaj prireditev</b>	<b>50</b>	<b>89</b>	<b>94</b>	<b>134</b>	<b>127</b>	<b>157</b>
št. vstopnic gledališče	7540	10740	10203	12281	11404	11382
št. vstopnic film	120	1620	2364	2561	2758	3476
št. vstopnic delavnice	60	381	330	1114	1145	1600
<b>Skupaj vstopnic</b>	<b>7720</b>	<b>12741</b>	<b>12897</b>	<b>15956</b>	<b>15307</b>	<b>16458</b>
<b>Skupaj prizorišč</b>	<b>14</b>	<b>29</b>	<b>32</b>	<b>36</b>	<b>29</b>	<b>34</b>
<b>Skupaj producentov</b>	<b>20</b>	<b>34</b>	<b>38</b>	<b>43</b>	<b>38</b>	<b>53</b>

Projekt Ljubljana bere, ki je podrobneje opisan v poglavju 5.5., smo v letu 2014 razširili na četrti razred osnovne šole, in tako skupaj z izvirnimi slovenskimi knjigami obdarili okoli 9.000 otrok.

### **3. cilj: Vzpostaviti učinkovit sistem obveščanja o kakovostnih kulturnovzgojnih projektih in doseči njihovo promocijo.**

V preteklih letih smo okrepili sodelovanje z osnovnimi šolami ter na Aktivu ravnateljev predstavljamo programe kulturno-umetnostne vzgoje. V letu 2014 je na pobudo MOL večina vzgojno-izobraževalnih ustanov, katerih ustanovitelj je MOL, imenovala koordinatorje kulturno-umetnostne vzgoje z namenom, da vzpostavimo aktivno mrežo na področju izmenjave informacij, dobrih praks in sodelovanj med vzgojno-izobraževalnimi in kulturnimi ustanovami in izvajalci. Na prvem srečanju koordinatorjev so izrazili zadovoljstvo in izpostavili prednosti tesnejšega sodelovanja.

Nadaljevali smo tudi sodelovanje s Televizijo Slovenija, kjer v okviru različnih otroških oddaj predstavljajo kakovostne kulturnih prireditve (Kriškraš, Infodrom, Firbcologi). Še posebej je priljubljen bober Bor, ki ob sobotah zjutraj v oddaji Kriš kraš najmlajše seznanja s kulturnimi prireditvami in kakovostnimi otroškimi knjigami.



Javni zavodi s področja kulture uvajajo informacijske storitve, s katerimi skušajo mladim približati predvsem področje kulturne dediščine preko uporabe pametnih mobilnih telefonov (npr. Arheološki parki Ljubljana, I-Emona).

#### **4. cilj: Povečati število programov in vzpostaviti nove prostore za kakovostno izvajanje programov kulturno-umetnostne vzgoje.**

Pionirski dom – Center za kulturo mladih je kulturna ustanova, katere poslanstvo je izvajanje programov kulturno – umetnostne vzgoje. V letu 2014 so v zavodu zabeležili povišan vpis v kulturno – umetniške dejavnosti, ki jih je konec leta 2014 obiskovalo 481 otrok (konec leta 2013 jih je bilo 375). Najvišji vpis je bil v gledališko dejavnost (88), risanje in slikanje (61), učenje kitare (55), kiparstvo za otroke in mlade (45), ples (44). V Art centru enkrat mesečno izvajajo tudi brezplačne delavnice za družine, ki se jih povprečno udeleži 10 otrok.

V Pionirskem domu izvajajo vsebinsko raznolik program (glasba, gledališče, film, likovna umetnost ...), v katerega vključujejo tudi sodobne in deficitarne vsebine (rock glasba, fotografija, animirani film, sodobni ples, računalniška grafika). Program je namenjen različnim starostnim skupinam.

Posebej priljubljeni so festival, ki jih izvajajo v Pionirskem domu:

- filmski festival ZOOM, na katerem si je 100 obiskovalcev ogledalo 52 prijavljenih filmov (40 osnovnošolskih in 12 srednješolskih)
- otroški festival gledaliških sanj za osnovnošolce, na katerem je 665 igralcev odigralo 46 predstav, ki si jih je ogledalo preko 8000 obiskovalcev
- glasbeni festival, na katerem se je predstavilo 10 glasbenih skupin in 10 solistov, ogledalo si ga je 350 obiskovalcev
- plesni festival Kalejdoskop, na katerem si je 150 obiskovalcev ogledalo nastope 66 plesalcev (nastopali so tudi ustvarjalci s posebnimi potrebami)
- Pionirski festival, kjer zavod predstavlja svoje dejavnosti in se ga je udeležilo preko 300 obiskovalcev
- literarni natečaj za osnovnošolce Bodi pisatelj, na katerega se je odzvalo 260 otrok in druge in tretje triade OŠ.

Odlično obiskana so tudi počitniška varstva, ki jih izvajajo v PD in zajemajo vsa področja kulture in jih je v letu 2014 obiskovalo 328 otrok. Najštevilčnejše je bilo obiskano splošno varstvo, ki vključuje kulturno-umetniške in jezikovno-kulturne delavnice. Cena splošnega varstva je bila 50 eurov na teden.

V Pionirskem domu so okrepili tudi sodelovanje z nevladnimi organizacijami in v prostore Art centra na Komenskega sprejeli Hišo otrok in umetnosti, ki uspešno izvaja projekte kulturno-umetnostne vzgoje na področju gledališča.

V letu 2014 so v zavodu pridobili gradbeno dovoljenje za prenovo stavbe na Komenskega ulici 9, kjer deluje Art center v sodoben center za likovno ustvarjalnost otrok in mladih.

V letu 2014 je Javni zavod Kinodvor zabeležil izjemno porast obiska Kinobalona – programa za otroke in mlade s filmsko vzgojo. Od začetkov filmsko-vzgojnega programa ob ustanovitvi javnega zavoda do izteka leta 2014 se je tako obisk Kinobalona potrojil in znaša 33.351 gledalcev ter 300 otrok, udeleženi v filmsko-vzgojnih in ustvarjalnih delavnicah, ki spremljajo filme. Program zaradi pomanjkanja prostora v Kinodvoru izvajajo tudi v dvorani Slovenske kinoteke.

Kinodvor je v letu 2014 organiziral mednarodno strokovno konferenco z naslovom Filmska vzgoja v kinu z udeležbo 250 domačih in tujih strokovnjakov, od tega 70 predstavnikov vzgojno-izobraževalnih delavcev iz vse Slovenije.

V letu 2014 se je še naprej krepilo število kakovostnih programov in projektov kulturno- umetnostne vzgoje na različnih področjih. Prepoznane in uveljavljene programe izvajajo v Lutkovnem gledališču Ljubljana, Kinodvoru, Muzeju in galerijah mesta Ljubljana, Mednarodnem grafičnem likovnem centru, v Ljubljanskem gradu, Mestni knjižnici Ljubljana, Španskih boric in številnih drugih nevladnih organizacijah.

V okviru MGML deluje RogLab, ki izvaja program, utemeljen na naprednih produkcijskih tehnologijah v tesni interdisciplinarni povezavi s sodobnimi umetniškimi in oblikovalskimi praksami. V letu 2014 so tako izvedli 9 otroških ustvarjalnic (72 udeležencev), 8 tehničnih dni v šolah (170 udeležencev) in 1 dolgotrajno produktno delavnico za otroke (3 udeleženci).

MOL je v letu 2014 sofinanciral tudi šest projektov na področju kulturno-umetnostne vzgoje, in sicer dva projekta s področja filma, po en stripovski in glasbeni projekt ter dva projekta s področja arhitekture in spoznavanja ljubljanskih znamenitosti.

## **6.2 Kulturni turizem**

---

**1. cilj: Povečati število tujih in domačih gostov, ki obišejo Ljubljano zaradi kulturne ponudbe s 3,3 % v letu 2010 na najmanj 4 % v letu 2015.**

Na osnovi anket, ki jih je ZTL izvedel v letu 2014, je Ljubljano zaradi kulture obiskalo 3% vseh gostov, ki so v Ljubljani prenočevali. Povprečna dnevna potrošnja gostov, ki prihajajo v Ljubljano zaradi kulture je 114 eurov (povprečna poraba vseh gostov je 133 eurov dnevno). Po narodnosti zaradi kulturne ponudbe v Ljubljano pride največ Italijanov, in sicer 19% od vseh gostov, ki pridejo v Ljubljano zaradi kulturne ponudbe. Z 9% jim po narodnosti sledijo Avstrijci, Hrvati in Britanci. Povprečno ostanejo v Ljubljani 2,23 dneva, kar je več, kot je povprečna doba bivanja gostov v Ljubljani, ki je 1,9 dneva. 70% jih je zaradi kulture prišlo v Ljubljano prvič. 60% obiskovalcev, ki so v Ljubljano prišli zaradi kulture, je starih od 20-39 let. Kulturna podoba Ljubljane je eden od razlogov za konstantno rast domačih in tujih obiskovalcev, zato menimo, da je dosega cilja realna.

**2. cilj: Dvigniti kakovost in celovitost promocije kulturnih vsebin v Ljubljani.**

S številnimi predstavitvami na domačem in tujih trgih, ki obsegajo tudi predstavitev bogate ponudbe kulturnih vsebin, je Ljubljana postavljena ob bok vodilnim evropskim prestolnicam po številu kakovostnih kulturnih dogodkov. Številni od njih se odvijajo brezplačno na javnih površinah.

**3. cilj: Zagotoviti celovite in kakovostne informacije o kulturnih poteh na območju MOL.**

Na ustaljen način (informacije v TIC in STIC, na spletu, družabnih omrežjih, e novicah, Pismih iz Ljubljane, obvestila javnosti, Newsletter from Ljubljana, KAM, Events,...) v Turizmu Ljubljana širijo informacije o kulturnih poteh na območju MOL in v regiji.

Javni zavod Turizem Ljubljana izvaja ogled po naročilu v 17 jezikih:

- ogled secesijske Ljubljane
- ogled baročne Ljubljane
- ogled Plečnikove Ljubljane
- literarne poti po Ljubljani
- ogled Prešernove Ljubljane
- ogled Mestne hiše
- ogled ljubljanskih cerkva
- ogled Žal
- ogledi za šolarje

#### **4. cilj: Obiskovalcem Ljubljanskega gradu ponuditi celovite informacije o kulturni ponudbi v Ljubljani in jih usmeriti k obiskom kulturnih ustanov ter dogodkov v mestu.**

Bogat nabor promocijskega in informativnega materiala, ki ga v Turizmu Ljubljana pripravljajo v slovenščini in 16 tujih jezikih, je brezplačno na voljo tudi obiskovalcem Ljubljanskega gradu v informacijskem centru.

#### **5. cilj: Povečanje števila tujih obiskovalcev v Ljubljani.**

V Ljubljani imamo 95% tujih obiskovalcev. Ljubljana v zadnjih letih redno beleži znatno povečanje obiska tujih obiskovalcev, ki presega slovensko povprečje. V letu 2014 smo zabeležili preko milijon nočitev.

### **6.3 Kultura in ekologija**

---

**Cilj: Povezati obstoječo kulturno krajino in naravne vrednote, kot so: park Tivoli, Pot spominov in tovarištva, Botanični vrt, z umetnostjo in ekologijo v sklopu prizadevanj za pridobitev naslova *Ljubljana – zelena prestolnica Evrope 2014* ter zvišati število projektov, ki povezujejo kulturo in ekologijo.**

V parkih na območju MOL se uspešno odvijajo različni kulturni projekti, ki prebivalce in obiskovalce MOL opozarjajo in jih vabijo na številne zelene površine v mestu (Knjižnica pod Krošnjami, razstava Park Tabor, Kodeljevo). Vsi ti številni projekti so uspešno vsebinsko soustvarjali prijavo Ljubljane za zeleno prestolnico Evrope v letu 2016.

Poudarek v povezavi kulture in ekologije smo izpostavili tudi z uvedbo splošnega razpisnega kriterija za vse projekte na vseh umetniških področjih, ki jih je MOL sofinanciral v letu 2013. Prijavitelje smo tako opozorili na problematiko in jih spodbudili k razmisleku. Ker v dveh letih kriterij ni prinesel bistvenih vsebinskih premikov, smo leta 2014 kriterij v javnih razpisih opustili. Cilj je zastavljen dolgoročno.

## **7. MEDNARODNO KULTURNO SODELOVANJE**

---

### **7.1 Sodelovanje z evropskimi mesti na področju kulture**

---

**Cilj: Krepitev sodelovanja z evropskimi prestolnicami in drugimi evropskimi mesti z močno kulturno identiteto.**

V letu 2014 je MOL, Oddelek za kulturo v okviru mreže Eurocities Culture Forum kandidiral za gostitelja za organizacijo konference za leto 2015. Kandidatura je bila potrjena, Ljubljana bo konec septembra in začetek oktobra gostila konferenco z glavno temo: Sodelovanje med nevladnim in javnim sektorjem na področju kulture in z dvema podtemama: Kulturno umetnostna vzgoja v Ljubljani in Kulturna dediščina v Ljubljani. Pri organizaciji in izvedbi konference nam bodo pomagali tudi naši javni zavodi (MGML, Kinodvor, Kino Šiška, Ljubljanski grad, Festival Ljubljana ...), kot tudi nevladne organizacije, ki jih sofinanciramo (Mini teater, Mota, Španski borci, ...).

V letu 2014 je Ljubljana gostila predstavitev mesta Praga, v okviru katere je bila predstavljena tudi kultura omenjenega mesta. Predstavitev, pod naslovom Dnevi Prage v Ljubljani, je vsebovala glasbeni, gledališki in likovni projekt. Na takšen način je MOL poglobil kulturne, ekonomske in diplomatske vezi z mestom Praga.

Festival Ljubljana je član Evropskega združenja festivalov EFA, ki združuje prek sto različnih festivalov, kulturnih organizacij in nacionalnih združenj, ki delujejo tudi zunaj meja Evrope. Festival Ljubljana prav tako že vrsto let sodeluje z različnimi evropskimi festivali in institucijami, s katerimi

pripravlja mednarodne koprodukcije. Prav tako je ob pomoči MOL okrepljeno sodelovanje z mestom Trst: poseben mejnik v zgodovini odnosov med Ljubljano in Trstom, med Slovenijo in Italijo je bilo v letu 2014 gostovanje na Velikem trgu s *Carmino Burano*, ki se je zgodilo na predvečer uradnega odprtja 62. Ljubljana Festivala.

## **7.2 Sofinanciranje kulturnih projektov, ki so deležni podpore EU**

---

**Cilj: Povečati obseg sredstev, ki jih kulturni izvajalci pridobijo iz EU.**

Omejena proračunska sredstva niso omogočala, da se v letu 2014 objavi poseben javni razpis za sofinanciranje evropskih projektov na področju kulture. Podpore projektom kulturnih izvajalcev s sedežem na območju MOL, ki bodo izbrani za sofinanciranje v okviru novega sedemletnega programa, namenjenega kulturnemu in ustvarjalnemu sektorju »Ustvarjalna Evropa« (2014-2020), bo potrebno ponovno opredeliti v novi kulturni strategiji MOL (2016-2019) in v ta namen zagotoviti ustrezna sredstva.

## **8. JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU KULTURE V MOL**

---

**1. cilj: Zaključiti denacionalizacijske postopke nepremičnin s področja kulture.**

Glede Križank je Vrhovno sodišče RS 22. septembra 2011 zavrnilo zahtevo Križniškega reda za revizijo postopka na upravnem sodišču. V teku je le še denacionalizacijski postopek za cerkev, ki jo je ministrstvo leta 2006 z odločbo vrnilo v naravi vlagateljem zahteve za denacionalizacijo, a je po tožbi Festivala Ljubljana upravno sodišče zadevo vrnilo na prvo stopnjo. V letu 2014 je Ministrstvo za kulturo izdalo odločbo, s katero se cerkev ne vrača v naravi ter je določilo odškodninski znesek v obveznicah SOD-a, vendar zadeva še ni pravnomočna.

Prav tako denacionalizacijski postopek za Baragovo semenišče še vedno ni končan. Nadškofija Ljubljana vztraja pri vrnitvi v naravi, Slovenska odškodninska družba je proti odškodnini v obveznicah. Ministrstvo za kulturo trenutno preučuje pravno stanje zadeve, ali je bila Nadškofija Ljubljana upravičena vložiti zahtevo za denacionalizacijo tega premoženja glede na to, da je bilo to poddržavljeno Škofijskemu duhovnemu semenišču Ljubljana.

Mestno gledališče ljubljansko je udeleženo še v dveh denacionalizacijskih postopkih, in sicer:

1. zahtevk upravičenca (Frančiškanski samostan) za vrnitev treh prostorov v gledališki pasaži, ki so bili nekoč lokali, kjer so opravljali svojo dejavnost tisti izvajalci, ki so se morali ob izgradnji južnega dela MGL izseliti iz manjših hišic ob Čopovi ulici.

Zadeva je ponovno v pritožbenem postopku (vrnitev v naravi prostorov v pasaži – 3 lokali) vrnjena upravnemu organu prve stopnje v ponovni postopek, ker so bila v postopku na prvi stopnji nepopolno in zmotno ugotovljena nekatera dejstva (glede na določbe 16. in 25. člena ZDen) in je že vse leto 2013 mirovala. Sodni izvedenec je šele v decembru 2013 opravil cenitev lokalov, ki mu jo je naložil upravni organ. Obravnava je bila razpisana konec januarja 2014, vendar se s cenitvijo – ki je bila tokrat drugačna od cenitve v letu 2010 (da so lokali le delno obnovljeni!) in ne predstavljajo povečane vrednosti glede na vrednost v času podržavljenja – tako zavezanca za vračilo (MOL) niti MGL nista strinjala. Cenilec je dobil nalogo, da temeljiteje in natančneje opravi svojo nalogo. V oktobru 2014 smo prejeli dodatno dopolnitev cenitvenega poročila, na katerega sta obe strani (Frančiškanski samostan in MGL) imeli dodatne pripombe. Upravna enota, ki vodi postopek, je izvedenca pozvala v začetku januarja 2015, da v 15 dneh posreduje odgovor na dane pripombe, da bo lahko upravni organ nadaljeval s postopkom. Sicer pa se MGL strinja z ugotovitvijo izvedenca, da se objekt kot celota šteje kot novogradnja, zaradi česar bi ga bilo tudi potrebno obravnavati kot celoto v tem postopku.

2. zahtevek za vrnitev zemljišča – dvorišča zgradbe MGL, ki predstavlja funkcionalni del in je nujno potreben za izvajanje dejavnosti MGL (dostop s kamioni do odra MGL). V tej zadevi je postopek še vedno na upravni enoti.

V letu 2014 ni bil zaključen noben denacionalizacijski postopek, ki je sicer v pristojnosti pravosodnih organov.

## **2. cilj: Zagotavljati optimalne pogoje za delovanje nevladnih organizacij in posameznikov s področja kulture.**

V letu 2014 nismo izvedli nobenega razpisa za oddajo prostorov v brezplačno uporabo za kulturne namene, je pa dosežen načelen medoddelčni dogovor, da je razpis način oddajanja le teh, ne glede na status uporabnika.

V Centru kulture Španski borci v Mostah so zamenjana okna in stekleni deli fasade, delno je prenovljena električna napeljava, dobavljeni so spotlight domino 1000, led reflektorji, difuzni filtri, projekcijsko platno, mize ter svetlobni napis.

V Vodnikovi domačiji in Plesnem teatru Ljubljana so obnovljeni vročevodni deli plinskega ogrevalnega sistema.

V gledališču Glej je popolnoma prenovljena električna napeljava.

V letu 2014 so bila izvedena tudi investicijsko vzdrževalna dela na Ljubljanskem gradu, v Kinodvoru, Muzeju in galerijah mesta Ljubljane, Pionirskem domu in Lutkovnem gledališču.

## **3. cilj: Zagotoviti kakovostne infrastrukturne pogoje za vse zvrsti umetniškega ustvarjanja in najširšo dostopnost javnih kulturnih dobrin in storitev ter s tem razširiti in obogatiti kulturno ponudbo v MOL.**

### **- Center Rog**

Investicija za Center Rog je pripravljena. V letu 2014 je bilo podaljšano gradbeno dovoljenje za rušitev in ekološko sanacijo ter za obnovo in gradnjo.

### **- Obnova Vile Čira Čara**

Pionirski dom je v letu 2014 pridobil gradbeno dovoljenje za prenovo stavbe na Komenskega ulici 9 v center za likovno ustvarjalnost otrok in mladih.

### **- Plečnikova hiša**

Plečnikova hiša se ponovno odpira septembra 2015, v letu 2014 so potekala obnovitvena dela. Po odprtju bodo poleg restavriranega domovanja Jožeta Plečnika, ki je deloval kot muzej za obiskovalce že pred prenovo, v novo pridobljenih prostorih svoj prostor našli še: stalna razstava o življenju in delu Jožeta Plečnika, prostor za občasne razstave, študijski center ter prostor za programe, namenjene šolskim skupinam ter zainteresirani javnosti, in info točka z muzejsko trgovino.

Hiša je za javnost zaprta od septembra 2013. Takoj po zaprtju je konservatorska služba Muzeja in galerij mesta Ljubljane (MGML) izvedla varno preselitev vse premične dediščine, torej muzejskih predmetov, iz Plečnikovega domovanja v muzejsko konservatorsko središče ŠČIT (manjši predmeti) in v depo (pohištvo).

Po izselitvi premične dediščine je ZVKDS pričel z natančnim dokumentiranjem, analiziranjem in sondiranjem vgrajenih elementov in materialov. Izvajalca gradbenih del, Makro 5 gradnje, d. o. o., in

SL-Inženiring Boršt, d. o. o., sta z gradbenimi deli začela leta 2014. Izvajalec restavratorskih del je Restavratorski center, konservatorski nadzor nad vsemi deli vrši ZVKDS OE Ljubljana, odgovorna konservatorica Irena Vesel Kopač u.d.i.a., gradbeni nadzor pa izvaja Gea Consult, d. o. o.

Za izhodišče posegov v Plečnikovi hiši je ZVKDS zavzel stališče ohranjanja izvirne podobe njene zunanosti in notranosti z vso Plečnikovo avtorsko oblikovno notranjo in zunanjo opremo in originalnim inventarjem, kot ga je Plečnik zapustil v letu 1957. Celostna prenova zajema hiši na Karunovi ulici 4 in 6 s pripadajočim vrtom in vrtno parkovnimi elementi.

V prvi fazi obnove so se izvajala manjša rušitvena dela v objektu na Karunovi ulici 6. V obeh objektih je bilo potrebno zagotoviti statično protipotresno stabilnost sten in medetažnih konstrukcij, nujni so bili ukrepi osuševanja sten, injektiranje sten, obnova talne konstrukcije, obnova strešne konstrukcije in kritine ter izvedba novih strojnih inštalacij.

Bivalni in delovni prostori arhitekta Jožeta Plečnika, ki se nahajajo na zahodni strani hiše na Karunovi ulici 4 in v prizidku, se obravnavajo strogo konservatorsko, torej samo s posodabljanjem nujnih instalacij. Vse ostale sestavine, vključno z vgrajeno opremo in fasadami, se konservirajo - restavrirajo. Konservatorsko restavratorski posegi se izvajajo sočasno z obnovo, delno na objektu in delno v restavratorskih delavnicah. Prostori ob Karunovi ulici, ki so bili že v preteklosti namenjeni muzejskim aktivnostim, se bodo prostorsko preurejali in opremljali s sodobno muzejsko opremo.

Med sondiranjem in samo prenovo se je sledilo med drugim tudi arhivski dokumentaciji projektov objekta na Karunovi ulici 4, in sicer vse od leta 1915, ko je hišo kupil Plečnikov brat Andrej, pa do časa, ko se je vanjo naselil Jože Plečnik in izvedel nekaj sprememb. S sondiranjem se je preverjalo, katere njegove zamisli so bile izvedene, in katere ne. Plečnik je namreč izvajal različne intervencije v smislu sanacije vlage in boljše komunikacije med prostori. Loteval se je tudi preoblikovanja detajlov v prostoru in izvajal najrazličnejše poizkuse vzorčnih elementov, ki ji je nato vgrajeval v svojo hišo.

Prenova je tako omogočila, da smo prišli do natančnejših podatkov o intervencijah, ki jih je izvedel Plečnik na stavbah na Karunovi ulici.

Na prvi pogled je bila hiša v dobrem stanju in potrebna samo nujnih vzdrževalnih del. Pri sondiranju in temeljitem čiščenju pa se je izkazalo, da je situacija povsem drugačna:

- intenzivne padavine v jeseni so povzročile zamakanje v območju kleti okroglega stolpa, ki je bilo obsežnejše kot v preteklosti, kar je pripeljalo do ponovnega premisleka in iskanja novih rešitev za sanacijo vkopanega dela zidov in tlaka;
- odstranitev dela ometov je pokazala določene nove podatke (bitumenski premaz, odprtine, slabo stanja stavbnega pohištva), ki so bili razlog za nove odločitve glede sanacije vlage v stenah in za odstranitev vratnih podbojev;
- sanacija lesenih tlakov je pokazala slabo stanje lesenih vidnih elementov in določenih delov lesenih konstrukcij; teh podatkov predhodno ni bilo mogoče pridobiti;
- odstranitev ometov in tlakov je prikazala razmeroma slabo stanje konstrukcij, gradnje in sestave zidov, kar je dodatno utemeljilo vse predvidene posega glede statičnih ojačitev, sama izvedba le teh pa je bila zaradi zapletenih posegov in tras daljša, kot je bilo predvideno.

Izkazalo se je, da sta bili obe hiši nujno potrebni obnove, saj bi pri nadaljnjem odlašanju s sanacijo to pomenilo resne poškodbe za originalne predmete.

- **Prenova stavbe Pod turnom 4 (Švicarija) in prenova Mednarodnega grafičnega likovnega centra**

Stavba Pod turnom 4 je izvirno avtorsko delo arhitekta Cirila Metoda Kocha, zgrajena v t. i. domačijskem slogu. Leta 2012 je bila stavba v celoti izpraznjena in njena ogroženost se je še povečala. Z investicijo bo obnovljen in revitaliziran spomenik. Nova namembnost kot umetniški center z rezidencami bo omogočila mobilnost umetnikov v mednarodnem prostoru. Javni prostori

bodo namenjen razstavam, predavanjem in drugim prireditvam, najširši domači in tuji javnosti ter gibalno oviranim. V sodelovanju s partnerji bo potekalo upravljanje, ki bo zagotovilo 16 novih delovnih prostorov za ustvarjalce ter 1 delovno mesto za upravljavca in izvajalca programa. Intenzivnejša bo promocija Ljubljane z učinkovitejšim razvojem kulturnega turizma, nastankom novih izdelkov in storitev v kulturi. Obnovljen spomenik bo povezal kulturno dediščino z naravnim okoljem parka Tivoli.

V letu 2014 je bil izdelan projekt PZI in pridobljeno gradbeno dovoljenje. Prijavili smo se na razpis za sofinanciranje iz Norveških skladov, vendar smo se uvrstili na četrto mesto, tako da smo izpadli iz sofinanciranja.

V letu 2014 je bila na izhodiščih v letu 2013 izdelanega geodetska posnetka, posnetka obstoječega stanja, konservatorskega načrta, geomehanska poročila in statične presoje dokončana projektna naloga rekonstrukcije Dvorca Tivoli in njegove okolice (naročnik MGLC).

- **Depoji za MGML v Tehnološkem parku Ljubljana**

Projekt je bil zaključen v letu 2013.

- **Vila Zlatica (Muzej ljubljanskega meščanstva)**

MOL tudi v letu 2014 ni zagotovil sredstev za pripravo projektne dokumentacije za obnovo vile.

- **Metalkova mesto**

V Metalkova mestu do podpisa pogodb izvajamo samo najnujnejša dela: pregled in servis gasilnih aparatov, varnostne razsvetljave in druge ukrepe v skladu s požarnim redom.

- **Obnova Križank**

Obnova Križank je načrtovana v obdobju, ko bodo končani denacionalizacijski postopki na sodišču.

- **Ljubljanski grad**

V letu 2014 je bila na Ljubljanskem gradu zaključena prenova poročnih dvoran, urejen je bil Spodnji lapidarij in z njim povezana Ječa na prostem, prav tako so bila zaključena gradbena dela za projekt Muzej in prezentacija lutk na Ljubljanskem gradu.

- **Minipleks mestnega kina**

Oddelek za kulturo je v sodelovanju z javnim zavodom Kinodvor v letu 2012 opravil preverbo lokacije na ploščadi pri gostilni Figovec za izgradnjo minipleksa mestnega kina, ki ni bila potrjena predvsem iz razlogov varovanja kulturne dediščine.

V letu 2012 je Društvo arhitektov Ljubljana v sodelovanju z MOL k urbanistično arhitekturni preveritvi za območje Slovenske ceste povabilo štiri arhitekturne studie, na katerem je arhitekturni studio Scapelab pripravil predlog umestitve minipleksa mestnega kina v podhod Ajdovščina. V letu 2013 je bila ta lokacija označena kot primernejša za izgradnjo minipleksa, zato smo v letu 2014 pripravili podlage za izvedbo potrebnih postopkov za pripravo dokumentacije in predviden minipleks umestili v predlog sprememb prostorskega načrta MOL.

- **Bobrova vas (doživljajski park)**

V letu 2014 nismo izvedli pomembnejših nalog na projektu.

- **Staro letališče Moste**

30. oktobra 2014 je bil objavljen Javni razpis za izbiro zasebnega partnerja za obnovo Starega letališča Ljubljana, na katerega se ni prijavil nihče. 4. februarja 2015 je bil objavljen Javni poziv promotorjem k oddaji vloge o zainteresiranosti za izvedbo projekta obnove Starega letališča Ljubljana, na katerega je prispela ena vloga.

V sklopu javno-zasebnega partnerstva bo MOL v projekt vložil zemljišča in pripadajoče objekte, medtem ko bo izbrani zasebni partner prevzel obnovo hangarja, letališke stavbe in kontrolnega stolpa, v katerem bi prostor dobil muzej slovenskega letalstva in letališča Moste, kot tudi ureditev okolice in zelenih površin, vključno z ureditvijo otroškega igrišča. Vrednost projekta je ocenjena na 895.572 eurov.

#### - **Sive lise na področju knjižničarstva (nova knjižnična izposojevališča)**

V letu 2014 so bile izvedene številne prostorske izboljšave ter dopolnitve knjižnične in IKT opreme v knjižnicah MKL. Dve knjižnica sta bili popolnoma obnovljeni, in sicer sta bili v letu 2014 zaključeni prenova Knjižnice Šentvid (otvoritev 23. aprila 2014) in prenova Knjižnice Savsko naselje (otvoritev 30. septembra 2014).

#### - **Muzej lutk**

V letu 2014 je potekala investicija za vzpostavitev Lutkovnega muzeja. Gre za novo pridobitev v središču prestolnice, v pripravi katere sodelujeta pod pokroviteljstvom ustanoviteljice Mestne občine Ljubljana dva javna zavoda Ljubljanski grad (LG) in Lutkovno gledališče Ljubljana (LGL). Gre za kompleksen projekt, podprt z evropskimi sredstvi (Operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, v okviru razvojne prioritete 3. »Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov« in prednostne usmeritve 3.2. »Mreženje kulturnih potencialov«); s projektom muzeja načrtujemo obogatiti turistično ponudbo na način kulturnega turizma, s prepletanjem izkustvenih, izobraževalnih in kulturnih vsebin, obenem pa bo celostno vzpostavil tudi sistemsko skrb za področje lutkarske dediščine, ki beleži več kot 100 let obstoja na slovenskem. Omenjeno kompleksnost najlažje shematsko ponazorimo po naslednjih vsebinskih sklopih:

1. stalna postavitev – v podstrešnih prostorih nad Stanovsko dvorano Ljubljanskega gradu;
2. grajsko gledališče – nov prireditveni prostor v kletnih prostorih, v katerem se izvajajo muzejske komplementarne dejavnosti (»lutkotečne« predstave) in ostale prireditve;
3. lutkovna pot – lutkovna prostorska instalacija, ki označuje pot od Krekovega trga do prostorov muzeja;
4. konservatorsko-restavratorska delavnica in depoji – skrb za celotno zbirko v konservatorsko-restavratorski delavnici in v dislociranih depojih v okviru LGL;
5. podporni programi – gre za sprejemni prostor v pritličju pod muzejem, ki služi občasnim razstavam in kot muzejska trgovina.

#### - **Muzej športa**

Prvi korak k vzpostavitvi Muzeja športa v Stožicah je bila postavitev Hrama slavnih, ki je bil odprta decembra 2012. Cilj je dolgoročen. Sodelujemo z Oddelkom za šport Mestne uprave MOL ter Muzejem in galerijami mesta Ljubljane.

#### - **Otroški muzej Stožice**

V letu 2012 smo imenovali skupino strokovnjakov s področja muzejev in kulturne dediščine, ki je pripravila Programsko zasnovo za vzpostavitev otroškega muzeja v športnem centru Stožice. Zaradi ustavitve del v Stožicah je projekt trenutno zamrznjen.

#### - **Knjižnica za slepe in slabovidne**



Eden izmed strateških ciljev kulturne politike MOL se glasi: »pri vseh investicijskih projektih ter posegih v kulturno infrastrukturo prednostno upoštevati načelo dostopnosti za vse ranljive skupine ter vse oblike invalidnosti, odpravljati tako arhitekturne kot tudi komunikacijske ovire ter tako slediti listini Ljubljana, občina po meri invalidov«. V skladu s tem ciljem je Oddelek za kulturo izrazil svojo načelno podporo pri iskanju novih knjižničnih prostorov za slepe in slabovidne, vendar za Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije ponujeni prostori MOL niso bili primerni, tako da se je Knjižnica slepih in slabovidnih Minke Skaberne v avgustu 2014 preselila v nove prostore na Kotnikovi ulici 32. Najeti prostori so v lasti družbe za računalniški inženiring Alterna Intertrade, d. d. Zveza je z lastniki podpisala petletno najemno pogodbo, ki jo lahko podaljša, ima pa tudi predkupno pravico v primeru prodaje prostorov.

## 9. DRUGI PROJEKTI - Župančičeve nagrade 2014

---

Župančičeve nagrade so najvišja priznanja MOL za izjemne stvaritve na področju umetnosti in kulture, ki trajno bogatijo kulturno zakladnico slovenskega glavnega mesta in s svojo vrhunskostjo odmevajo tudi v širšem nacionalnem in mednarodnem prostoru. V letu 2014 smo slovesno obeležili 50-letnico podeljevanja Župančičevih nagrad, ki so bile prvič podeljene l. 1965. Ob tej priložnosti smo v sodelovanju AGRFT Univerze v Ljubljani posneli dokumentarni film, v katerem so prejemniki Župančičevih nagrad spregovorili o njihovem doprinosu k umetnosti in kulturi mesta Ljubljana.

Predsednik in člani Komisije MOL za podelitev Župančičevih nagrad prof. dr. Milček Komelj, izr. prof. dr. Andrej Blatnik, Matevž Čelik, Jurij Meden, doc. dr. Tomaž Toporišič, doc. dr. Gregor Pompe in Vojko Vidmar so presojali o prejemnikih Župančičeve nagrade za leto 2014, župan Zoran Janković pa je njihov predlog potrdil.

MOL je podelil Župančičevo nagrado za življenjsko delo:

**akademiku Niku Grafenauerju, pesniku, pravljičarju, prevajalcu, esejistu in uredniku**

za monumentalen življenjski opus, s katerim je že sredi nenehno ustvarjajočega življenja trajno vpisan v slovensko in evropsko literarno zgodovino kot klasik slovenskega pesniškega modernizma (z zbirkami Stiska jezika, Štukature, Palimpsesti, Odtisi ... in zbranim pesniškim korpusom v zbirki Diham, da ne zaide zrak), skrivnostni pesniški sobesednik otroških duš, ki na smrti meji motri poslednje globine bivanja, kongenialni prevajalec nekaterih najsubtilnejših evropskih pesnikov (Hölderlina, Benna, Celana ...), eruditski knjižni in revijalni urednik širokih kulturnih obzorij, esejistični razlagalec avtopoetike ter drugih pesniških in slikarskih opusov in zavzet družbenokritični intelektualec z avtoriteto vizionarskega pesniškega uvida, vencem vseh nacionalnih stanovskih priznanj ter članstvom v Slovenski akademiji znanosti in umetnosti. Ob 50-letnici podeljevanja Župančičevih nagrad je Ljubljana posebej počaščena, da s svojim kulturnim jubilejem slavi pesnika, ki z otroškim Pedenjpedom stoji v vrsti z Župančičevim Cicibanom in Levstikovim Najdihojco, ki s svojo Staro Ljubljano poznavalsko upesnjuje del zgodovine našega starodavnega mesta in nam s svojimi čudežnimi Skrivnostmi večno zaljubljeno lista knjigo življenja.

MOL je podelil Župančičevo nagrado za leto 2014:

**Janji Majzelj, prvakinja Slovenskega mladinskega gledališča, dramski in filmski igralki, pevki in ustvarjalki avtorskih projektov**

za tri odrske stvaritve – izvorno igralsko-pevsko interpretacijo uglasbenih pesmi Charlesa Bukowskega, za slikovito strastno odkrivanje ljubezni in sovraštva v predstavi Ljubezen (Nedolžnost v sedemdesetih minutah), za mojstrsko Claire v Genetovih Služkinjah – in dve odmevni filmski vlogi – Vere v Paniki in Ele v nadaljevanki Mamin dan. Umetnica navdihnjeno ustvarja iz globin svojega poslanstva, ki z brezprizivnim pritrjevanjem vsemu človeškemu, brezmejno virtuoznim umetniškim instrumentarijem in prekipevajočo domiselnostjo svoje junakinje razkriva v njihovi pristni eksistencialni gnanosti in tako gledalca katarzično vodi k soočenju z njegovo lastno neponovljivo vlogo v vesoljni igri Življenja;

**Emi Kugler, večmedijski umetnici, režiserki in performerki**

za avtorstvo in izvedbo performansov Adagio in Mojster in jaz ter celovečerni videofilm Odmevi časa. Medtem ko umetnica v performansih literarna besedila vizualizira z osupljivimi likovnimi instalacijami in nekonvencionalnimi igralskimi kometi, ki v soustvarjalni ris uprizarjanega dogodka pritegnejo gledalce, so Odmevi časa veličastna celostna umetnina, ki jo umetnica podpisuje kot scenaristka, režiserka, montažerka slike, scenografka, kostumografka in maskerka. Celovečerec, navdihnjen z Ligetijevo skladbo Lontano, je monumentalna filmska pesnitev, ki oko in srce gledalca reže z metafizičnimi podobami groteskne lepote maske sprevrženega sveta ponarejenih človeških vlog, sveta, ki ga boleče prebuja v sijaju odrešujoče Umetnosti;

#### **Metodu Pevcu, pisatelju, filmskemu režiserju in scenaristu**

za celovečerni film Vaje v objemu, v katerem umetnik s sijajno igralsko ekipo ob plesu ljubezenskih čustev protagonistov postavlja filmski spomenik Ljubljani z novimi osvetljavami dnevnih prizorišč mesta in domala velemestno izslikanim nočnim žarenjem njegovega srčnega utripa. Sijoče poveščana mestna scenografija, ki se živo prepleta z navzkrižnim ritmom hrepenčih objemov partnerskih dvojic na življenjski prelomnici nastopa v tej prefinjeni filmski umetnini kot sugestivna pripovedovalka filmske zgodbe in epicenter globokih čustvenih vzgibov, ki Ljubljani vtiskuje identiteto stvariteljsko odkritega otoka svetlobe in hrepenenja.

Nagrade je podelil župan MOL Zoran Janković na svečanosti, ki je bila 11. junija 2014 v mestnem kinu Kinodvor, Kolodvorska ulica 13 v Ljubljani.

Poročilo pripravili:

- *Davor Buinjac, višji svetovalec I*
- *Lena Jevnik, višja svetovalka II*
- *Saša Ogrizek, podsekretarka*
- *Vanda Straka – Vrhovnik, višja svetovalka I*
- *Manja Ravbar, višja svetovalka I*
- *Jerneja Batič, podsekretarka*
- *Nina Kalčič, svetovalka I*
- *Semira Osmanagić, višja svetovalka III*
- *Saša Hren Koritnik, višja svetovalka*
- *Metka Štrajhar, strokovna sodelavka*
- *Dario Seraval, svetovalec II*
- *Miljana Butina Smrdel, višja svetovalka I*
- *Teja Lončarič, strokovna sodelavka*
- *Mateja Veble, strokovna sodelavka VII/I*

*mag. Mateja Demšič*  
Vodja oddelka